

230**VYHLÁŠKA****Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky**

z 9. júna 1998

o chove hospodárskych zvierat a o usmrcovaní jatočných zvierat

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky podľa § 37 ods. 1 písm. a) a b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat ustanovuje:

PRVÁ ČASŤ**VŠEOBECNÉ USTANOVENIA****§ 1**

Predmet úpravy

Táto vyhláška upravuje podrobnosti o
a) držaní, ustajnení, výžive a ošetrovaní (ďalej len „chov“) hospodárskych zvierat,¹⁾
b) usmrcovaní jatočných zvierat.²⁾

§ 2

Všeobecné podmienky chovu hospodárskych zvierat

(1) Každý chov hospodárskych zvierat sa zabezpečuje dostatočným počtom ošetrovateľov, ktorí majú vedomosti o druhu chovaných hospodárskych zvierat a o používanom spôsobe chovu a zručnosti nevyhnutné na chov hospodárskych zvierat.

(2) Pri ošetrovaní hospodárskych zvierat sa denne kontroluje ich zdravotný stav a správanie v chove (ďalej len „denná kontrola“). Individuálna prehliadka, ak ďalej nie je ustanovené inak, sa vykoná u toho hospodárskeho zvierata, u ktorého sa pri dennej kontrole zistili príznaky zhoršeného stavu a neprirodzeného správania.

(3) Ak sa pri dennej kontrole zistili príznaky zhoršeného stavu a neprirodzeného správania hospodárskeho zvierata, zisťujú sa ich príčiny a urobia sa potrebné opatrenia vrátane zabezpečenia starostlivosti veterinárneho lekára. O vykonaných opatreniach sa vedie evidencia.

(4) Hospodárske zvieratá nemožno trvalo chovať potme.

§ 3

Všeobecné požiadavky na ustajňovacie priestory

(1) Ustajňovacími priestormi sú najmä maštale, vý-

behly a kliecky. Chovateľ hospodárskych zvierat alebo ich ošetrovateľ denne kontroluje ustajňovací priestor a zariadenia v ňom a zistené nedostatky bezodkladne odstraňuje.

(2) Ustajňovací priestor sa čistí a udržiava v hygienicky vyhovujúcom stave. Vyčistenie a dezinfekcia sa uskutočnia vždy po vyprázdnení ustajňovacieho priestoru a pred ustajnením nových zvierat v ňom, najmenej však dvakrát ročne.

(3) Do ustajňovacieho priestoru treba zabezpečiť prirodzený prívod čerstvého vzduchu. V uzavretom ustajňovacom priestore s núteným vetracím systémom sa pre prípad jeho poruchy zabezpečuje možnosť priameho prívodu čerstvého vzduchu. Poruchu vetracieho systému signalizuje poplašné zariadenie.

(4) Hospodárske zvieratá z iného chovu sa počas karantény³⁾ ustajňujú oddelene.

DRUHÁ ČASŤ**CHOV HOSPODÁRSKÝCH ZVIERAT****PRVÁ HLAVA****HOVÄDZÍ DOBYTOK****§ 4**

Denná kontrola

Pri dennej kontrole sa sledujú pohyby a postoj hovädzieho dobytky, príjem krmiva a prežúvanie, stav výkalov, srsti, kože, očí, uší, chvosta, končatín a paznechtov.

Ustajňovacie priestory
na chov hovädzieho dobytky

§ 5

(1) Ustajňovacie priestory na chov hovädzieho dobytky sa zhotovujú a udržiavajú tak, aby zabezpečovali hygienické podmienky chovu a obmedzovali možnosť poranenia zvierat.

(2) Ustajnenie hovädzieho dobytky musí umožniť zvieratám dostatočnú voľnosť pohybu a odpočinok.

¹⁾ § 12 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat.

²⁾ § 15 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z.

³⁾ § 22 a 23 vyhlášky Federálneho ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 117/1987 Zb. o starostlivosti o zdravie zvierat v znení vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 47/1994 Z. z.

(3) Prostriedky na viazanie (napríklad reťaze a popruhy) nesmú spôsobiť zvieratú zranenie a nesmú ho obmedzovať vo vykonávaní základných biologických potrieb.

(4) Podlaha ustajňovacieho priestoru nesmie byť šmykľavá a musí umožňovať odvod vody a odstraňovanie výkalov a moču. Rošty alebo iné perforované podlahy musia zodpovedať hmotnosti zvierat a veľkosti nášľapnej plochy ich paznechtov. Rošty musia byť pevne zabudované a položené rovno.

§ 6

(1) Maštale s voľným ustajnením hovädzieho dobytku musia mať fixačnú uličku, pútačiu zábranu alebo iné funkčné zariadenie s rýchlym ovládaním, aby sa dalo manipulovať so zvieratami, ktoré sa podrobia ošetrovaniu, vyšetreniu alebo testu.

(2) Maštale musia mať oddelený ustajňovací priestor na ošetrovanie a liečenie chorých alebo poranených zvierat.

(3) Automatizované systémy podávania krmiva riadené počítačom majú poskytovať chovateľovi dostatok informácií o množstve a kvalite skonzumovaného krmiva.

(4) Podstielané ustajňovacie priestory musia mať trvalo dostatok suchej podstielky, ktorú treba denne dopĺňať.

§ 7

Prevádzka chovu hovädzieho dobytku

(1) Ustajňovací priestor musí veľkosťou a vybavením zodpovedať počtu ustajnených zvierat.

(2) Zvieratá musia mať prístup ku krmivu a k pitnej vode v množstve zodpovedajúcom ich biologickým potrebám a úžitkovosti.

(3) Teplota v ustajňovacom priestore môže v zime poklesnúť pod 0 °C, ak je v ňom nezamrzajúca napájacia a suchý podstlatý priestor na ležanie zvierat a ak zvieratá majú kvalitné krmivo s vyšším obsahom sušiny a potrebným obsahom živín. V dojárni teplota nesmie klesnúť pod 15 °C.

(4) Teplota v ustajňovacom priestore nesmie v lete presiahnuť 27 °C. Ak sa tak výnimočne stane, tepelný stres zvierat treba ihneď eliminovať znížením teploty a zvýšeným prívodom čerstvého vzduchu.

(5) Obsah škodlivých plynov v ustajňovacom priestore sa udržiava na úrovni, ktorá nespôsobuje dusivé, metatoxické, toxické alebo iné nepriaznivé pôsobenie na organizmus ustajnených zvierat.

(6) Vetrací systém nesmie spôsobiť prievan. Prúdenie vzduchu v maštali sa udržiava v rozsahu od 0,5 do 2 m/s. Mikroklimu v maštali treba posudzovať pri každej kontrole a ak sa zistí nedostatok, treba ihneď urobiť nápravu.

(7) Pasienky sa vyberajú a udržiavajú tak, aby pasúce sa zvieratá neboli vystavené zdraviu škodlivým vplyvom.

§ 8

Podmienky starostlivosti o teľatá

(1) Teľatá sa ustajňujú spravidla v skupinách. Ustajňovací priestor im musí umožniť dokonalé pohodlie pri ležaní a voľnosť pohybu.

(2) Individuálne boxy musia umožňovať, aby sa teľatá navzájom videli alebo mohli vidieť iné zvieratá svojho druhu.

(3) Rozmery individuálneho boxu alebo stojiska musia vyhovovať veľkosti zvieratá, ktorú dosiahne na konci pobytu v ňom. Šírka musí byť väčšia, ako je výška teľatá v kohútiku, a dĺžka musí byť väčšia o 40 cm, ako je dĺžka teľatá meraná od natiahnutej hlavy po koreň chvosta.

(4) Teľatá nemožno trvalo priväzovať a nemožno im dávať náhubok. Teľatá umiestnené v individuálnych boxoch nemožno priväzovať. Podrobné podmienky ustajnenia teliat sú uvedené v prílohe č. 1.

(5) Ustajňovací priestor na chov teliat má byť najmenej osem hodín denne osvetlený predovšetkým prirodzeným svetlom.

(6) Podlaha priestoru určeného na odpočinok teliat v období mliečnej výživy musí mať suchú a čistú podstielku.

(7) Choré alebo poranené teľatá sa umiestňujú v oddelených priestoroch určených na tento účel. Podlaha v nich musí mať suchú a čistú podstielku.

(8) Novonarodené teľa musí dostať mledzivo vlastnej matky do dvoch hodín po narodení, najneskôr však do šiestich hodín. Ak vlastná matka nemá plnohodnotné mledzivo alebo má infekčnú chorobu, použije sa mledzivo inej zdravej dojnice v množstve najmenej jeden liter.

(9) Teľatá musia prijímať tekutú potravu na báze mlieka alebo mliečnej zmesi najmenej dvakrát denne dovtedy, kým nežerú primerané množstvo tuhého krmiva, najmenej však počas prvých štyroch týždňov života. Teľatá staršie ako jeden týždeň musia mať prístup k primeranej kŕmnej dávke a stály prístup k pitnej vode.

(10) Zariadenie, v ktorom sa podáva teľatám krmivo, sa udržiava v čistote. Zariadenie na tekuté krmivo sa vyčistí a vydezinfikuje bezprostredne po každom použití.

(11) Ak sú teľatá ustajnené spolu s kravami, musí byť v koterci prístupné osobitné zariadenie na kŕmenie teliat.

(12) Teľatá do jedného týždňa veku alebo dovtedy, kým nie je úplne zasušený pupok, možno premiestniť do iného chovu len v naliehavom prípade.

(13) Pri prevoze teliat treba prijať opatrenia na ich ochranu pred klimatickými a inými škodlivými vplyvmi.

(14) Pri manipulácii s teľatami sa nesmú používať elektrické usmerňovače pohybu a prístroje na poháňanie vysielajúce elektrické výboje.

§ 9

Podmienky starostlivosti o kravy a jalovice

(1) Dojnice sa spravidla ustajňujú v ležiskových boxoch, krmnoležiskových boxoch, v kotercoch a v stojiskách s priväzovaním. Musia mať počas celého roka možnosť výbehu.

(2) Rozmery ležiskového boxu musia zodpovedať telesným rozmerom dojníc. Ležiskové boxy nesmú umožňovať zvieratám otáčať sa v nich, vchádzať do nich opačne alebo vchádzať do nich dvom zvieratám naraz.

(3) Stojiskami s priväzovaním sú:

- a) dlhé stojisko, v ktorom priestor na ležanie a na pohyb hlavy pri líhaní je súčasťou stojiska a krmný žľab s poľabnicou je najviac 500 až 600 mm nad úrovňou stojiska,
- b) stredne dlhé stojisko, v ktorom časť priestoru na pohyb hlavy je nad žľabom a výška poľabnice je najviac 300 mm,
- c) krátke stojisko, v ktorom na strane stojiska je iba priestor na ležanie a priestor na pohyb hlavy je v priestore na kŕmenie; na kŕmenie sa používa prejazdny krmný stôl s poľabnicou z mäkkého ohybného materiálu a poľabnica je najviac 300 mm nad úrovňou stojiska.

(4) Pri voľnom ustajnení s krmnoležiskovými boxmi platia rovnaké podmienky kŕmenia, ako sú uvedené v odseku 3 písm. c).

(5) Voľné kotercové ustajnenie sa skladá z ležiska a z krmiska, ktoré majú rozmery podľa telesného rámca zvierat. Ak je súčasťou koterca aj pohybový priestor, jeho plocha môže byť menšia až o 20 %.

(6) Pri voľnom kotercovom ustajnení nesmie počet zvierat prevyšovať počet miest na ležanie a kŕmenie. Podmienky ustajnenia pre kravy a jalovice sú uvedené v prílohe č. 1.

(7) Dĺžka stojiska a ležiska musí umožniť zvieratu pohodlne stáť a ležať. Ležiskové a krmnoležiskové boxy a stojiská s priväzovaním im musia umožňovať prirodzené pohyby pri vstávaní a líhaní.

(8) Dojnice a jalovice sa nesmú ustajniť na celoroštovej podlahe. Miesto na ležanie má mať plnú podlahu pokrytú slamou alebo iným vhodným materiálom na podstielanie.

(9) Pri ustajnení v stojisku s priväzovaním sa na usmerňovanie zvierat nesmú používať ostré alebo zahrotené nástroje, ani elektrické zariadenia. Používať usmerňovač pohybu okrem elektrických ohradníkov pri pasení je nepripustné.

(10) Dlhodobu uväzovať kravam chvost je nepripustné. Výnimku môže povoliť veterinárny lekár.

(11) Na dojenie možno použiť len také postupy a zariadenia, ktoré nespôsobia poranenie vemena. Pri dennej kontrole sa skontroluje aj stav vemena a pohlavných orgánov.

(12) Na párenie sa samce a samice vyberajú s ohľadom na plemeno, živú hmotnosť, telesný rámec a vek.

(13) Koterce na telenie sa vybavujú krmným žľabom a napájačkou. Plocha individuálneho boxu má mať najmenej 20 m² na jednu dojnicu. Ak sa spolu telí viac zvierat v jednom koterce, ležisko má mať najmenej 10 m² na jednu dojnicu. Šírka koterca je najmenej štyri metre.

(14) Pred presunutím kráv do pôrodného koterca sa všetky jeho povrchy vydezinfikujú, ležisko musí byť suché, čisté a podstlaté. Kravy sa presúvajú do pôrodného koterca najmenej tri dni pred očakávaným pôrodom.

(15) Pri pôrode nemožno používať mechanické pomôcky okrem pôrodných povrazov. Ak sa zistí, že pôrod je komplikovaný, s nebezpečenstvom vážneho poranenia kravy alebo teľaťa, treba privolať k pôrodu veterinárneho lekára.

Podmienky starostlivosti
o plemenné býky a býky vo výkrme

§ 10

Plemenné býky

(1) Ležiskové boxy a stojiská pre býky sa umiestnia tak, aby býky videli a počuli činnosť vykonávanú v maštali.

(2) Dospelý plemenný býk umiestnený v individuálnom boxe má ležisko veľké najmenej 16 m².

(3) Priestor na pripúšťanie je zariadený tak, aby nedošlo k zraneniu býka ani kravy.

(4) Býkom sa umožňuje dostatočný pohyb.

§ 11

Býky vo výkrme

(1) Býky vo výkrme sa ustajňujú v skupinách okrem prípadov, keď choroba, agresivita, poranenie alebo prenasledovanie zo strany iných zvierat vyžaduje, aby bol býk ustajnený oddelene.

(2) Do jednej skupiny býkov vo výkrme možno umiestniť najviac 20 zvierat. Nemožno spolu ustajniť býky s rohami a býky bez rohov.

(3) Ak sú býky vo výkrme priviazané, popruhy alebo reťaze umiestnené okolo šije treba upraviť tak, aby im nespôsobovali bolesť ani poranenie.

(4) Elektrické zábrany sa nesmú používať.

(5) Podmienky ustajnenia býkov vo výkrme sú uvedené v prílohe č. 1.

DRUHÁ HLAVA

OŠÍPANÉ

§ 12

Denná kontrola

Pri dennej kontrole ošipaných sa kontroluje pohyb a postoj ošipaných, príjem krmiva a vody, stav štetín, kože, očí, uší, chvosta, končatín a paznechtov.

§ 13

Ustajňovacie priestory na chov ošípaných

(1) Ustajňovacie priestory sa zhotovujú a udržiavajú tak, aby vyhovovali biologickým potrebám a osobitným potrebám jednotlivých kategórií ošípaných a umožňovali kontrolu všetkých zvierat.

(2) Podlaha ustajňovacieho priestoru a manipulačných chodieb nesmie byť taká šmykľavá ani zdrsnená, aby sa ošípané zranili alebo trpeli pri pohybe, lihaní, ležaní a vstávaní; udržiava sa v suchom a nešmykľavom stave. Podlaha nesmie byť z drôtených roštov.

(3) Roštové a perforované podlahy nesmú mať vyčnievajúce časti. Hrany musia byť obrúsené a vzdialenosti medzi roštmi sa nesmú meniť. Rozmery roštov sú uvedené v prílohe č. 2 v tabuľke č. 1.

(4) Preháňacie uličky majú mať rozmery zodpovedajúce potrebám jednotlivých kategórií ošípaných; sú uvedené v prílohe č. 2 v tabuľke č. 2.

(5) Zariadenia na kŕmenie a napájanie ošípaných majú byť zhotovené, umiestnené a udržiavané tak, aby sa zabránilo znečisteniu krmiva a vody. Ošípané musia mať dostatočný prístup ku krmivu. Kŕmny válov musí mať zábranu na vymedzenie kŕmnych miest a zamedzenie lihanie ošípaných do válova. Rozmery kŕmnych miest sú uvedené v prílohe č. 2 v tabuľke č. 3.

(6) Napájačky musia byť zvieratám ľahko prístupné. Pri skupinovom ustajnení na jednu napájačku môže pripadať najviac 12 odstavčiat alebo výkrmových ošípaných, alebo šesť prasnic. Podrobnosti o napájačkách a spôsob ich inštalácie sú uvedené v prílohe č. 2 v tabuľkách č. 4 až 6.

(7) Ustajňovacie priestory na chov ošípaných majú mať oddelený priestor na ustajnenie chorých alebo poranených ošípaných počas liečenia.

(8) Individuálne ustajnenie ošípaných s krčným viazaním je neprípustné. Klievky uzavreté aj zhora sú neprípustné.

(9) V chove ošípaných sa uprednostňuje prirodzené osvetlenie. Chovať plemenné ošípané bez prirodzeného osvetlenia je neprípustné.

§ 14

Prevádzka chovu

(1) Najmenšie prípustné plochy ustajňovacích priestorov pre jednotlivé technológie ustajnenia a kategórie ošípaných sú uvedené v prílohe č. 2 v tabuľke č. 9.

(2) Priestor na odpočinok má umožňovať oddych všetkým ošípaným naraz. Svetlá výška ustajňovacieho priestoru má byť najmenej 2,5 m.

(3) Ak sú ošípané ustajnené na podstielke, treba im podstielkať dostatočné množstvo suchej slamy. Pri ustajnení na hlbokú podstielku nesmie byť prechod z nižšie položeného ležiska do vyvýšeného kŕmiska šmykľavý. Najmenšie prípustné množstvá stelivovej slamy sú uvedené v prílohe č. 2 v tabuľke č. 7.

(4) Ošípané, najmä mladé, majú mať možnosť uplatniť

niť prirodzené správanie vrátane hrania. Možnosti sú uvedené v prílohe č. 2 v tabuľke č. 8.

(5) Všetky ošípané musia mať dostatočný prístup ku kŕmnej dávke a k pitnej vode. Zvyšky krmív z kŕmneho válova sa odstraňujú najmenej raz za deň.

(6) Požiadavky na ovzdušie a na výmenu vzduchu a prípustné koncentrácie škodlivých plynov v ustajňovacom priestore sú uvedené v prílohe č. 2 v tabuľkách č. 10 až 13.

(7) Ošípané chované vonku musia mať úkryt alebo tienidlo na zabezpečenie ochrany pred nepriaznivým počasím. V chladnom počasí treba zabezpečiť, aby napájačky nezamrzli. V horúcom počasí musia mať ošípané možnosť ochladzovania zvlhčovaním vodou alebo bahenným kúpeľom. Najmenšie prípustné plochy výbehov sú uvedené v prílohe č. 2 v tabuľke č. 14.

§ 15

Podmienky starostlivosti o vysokoprasné a dojčiace prasnice a o ciciaky v pôrodných kotercoch

(1) Vysokoprasné prasnice sa v pôrodných kotercoch ustajňujú spravidla 5 až 14 dní pred pôrodom a dojčiace prasnice od pôrodu do odstavu ciciakov.

(2) Pôrodný koterec

- a) umožňuje prístup ošetrovateľa k prasnici a k ciciakom,
- b) má priestor na odpočinok, ktorý umožňuje pohodlne si ľahnúť všetkým ciciakom aj prasnici súčasne,
- c) má priestor na prikrmovanie ciciakov, ktorý je oddelený od priestoru pre prasnicu.

(3) Pôrodné koterce s voľným pohybom prasnice majú ochranné zábrany proti zaľahnutiu ciciakov.

(4) Pôrodný box v koterce umožňuje prasnici ľahký vstup a výstup najmä priechodnosťou boxu. Najmenšia prípustná dĺžka pôrodného boxu je 2,10 m a šírka 0,7 m. Za pôrodným boxom musí byť voľný priestor najmenej 0,3 m. Vnútro pôrodného boxu musí byť bez ostrých hrán a výčnelkov.

(5) Prasnice možno umiestniť len do čistých pôrodných kotercoch, a to najmenej dva dni pred oprasením. Prasnice, ktoré sú v pôrodnom koterce fixované, musia mať na adaptáciu najmenej štyri dni pred oprasením. Pred premiestnením do pôrodného koterca sa prasnice očistia, ak treba aj dezinfikujú a ošetrí proti ektoparazitom. Počas pôrodu a dojčenia sa v pôrodnom koterce udržiava čistota a sucho a účinným spôsobom sa odvádza moč a výkaly.

(6) Prasnica s ciciakmi sa až do odstavu nesmie premiestňovať, ak nejde o voľné skupinové ustajnenie prasnic s ciciakmi. Prasnice s ciciakmi majú v ustajňovacom priestore slamu alebo iný vhodný podstielkový materiál, ak nejde o celoplošne vyhrievané ustajňovacie priestory.

(7) Teplotné požiadavky pre ciciaky sa zabezpečujú lokálnym vyhrievaním priestoru na ich odpočinok, vytvorením hniezda alebo inými prostriedkami, ktoré neovplyvnia pohodu prasnice.

(8) Ciciaky možno odstaviť od prasnice najskôr po

troch týždňoch od narodenia okrem prípadov, keď je ohrozené zdravie prasnice alebo ciciakov.

§ 16

Podmienky starostlivosti o pripustené a prasné prasnice

(1) Prasnice chované v skupinách majú mať dostatočný priestor na kŕmenie, odpočinok a vylučovanie exkrementov. Agresívne zviera sa ustajňuje oddelene v individuálnom boxe alebo sa vyraduje z chovu.

(2) Individuálny box má mať dostatočné rozmery na ležanie, odpočinok a postavenie sa pripustenej prasnice a prasnej prasnice.

(3) Individuálne ustajnenej prasnej prasnici sa zabezpečuje možnosť voľného pohybu mimo individuálneho boxu alebo sa zriaďuje tvrdý výbeh, ktorý má plochu najmenej 2 m² na jedno zviera.

§ 17

Podmienky starostlivosti o odstavčatá a o ošípané vo výkrme

(1) Odstavčatá sú ošípané od odstavu do dosiahnutia živej hmotnosti 15 kg. Ošípané vo výkrme sú ošípané od 15 kg do dosiahnutia jatočnej hmotnosti.

(2) Ošípané sa ustajňujú v ustálených skupinách; preskupovanie je prípustné len v nevyhnutných prípadoch.

§ 18

Podmienky starostlivosti o chovné prasničky a o chovné kanččky

(1) Chovné prasničky sú ošípané od 25 kg do 130 kg živej hmotnosti a chovné kanččky od 25 kg do 140 kg živej hmotnosti.

(2) Chovné ošípané podľa odseku 1 sa ustajňujú v ustálených skupinách, preskupovanie je možné len v nevyhnutných prípadoch.

(3) Tvrdé výbehy musia mať pre ošípané do piatich mesiacov veku najmenej 1 m² a pre ošípané nad päť mesiacov veku najmenej 2 m² na jedno zviera.

§ 19

Podmienky starostlivosti o kance

(1) Plemenné kance sú kance, ktoré sa používajú na prirodzenú plemenitbu alebo na insemináciu. Kance vyhľadávacie sa používajú iba na zisťovanie prasnic v ruji.

(2) Koterec pre kance v spoločnom ustajňovacom priestore pre prasnice sa umiestňuje tak, aby kanec mohol prasnice počuť, cítiť a vidieť.

(3) Koterec pre kanca sa člení na ležisko a na kalisko.

(4) V priestore na pripúšťanie nesmie byť roštová podlaha.

(5) Tvrdé výbehy majú najmenej 10 m² na jedno zviera a mäkké výbehy najmenej 20 m² na jedno zviera.

(6) Pri ustajnení kanca bez mäkkého výbehu mu treba zabezpečiť nútený pohyb aspoň na 30 minút denne.

(7) Kanca s nadmernou agresivitou nemožno chovať spolu s prasnicami. Plemenné kance sa ustajňujú oddelene.

(8) Ak sa u plemenného kanca zistia príznaky ochorenia pohlavných orgánov, treba ihneď prerušiť pripúšťanie a odber spermy a oznámiť to veterinárnemu lekárovi, ktorý rozhodne o ďalšom postupe.

§ 20

Podmienky starostlivosti o plemenné ošípané

(1) Na plemenitbu ošípaných možno používať len zdravé zvieratá, ktoré nie sú nositeľmi dedičných chýb a ochorení. Podľa zamerania chovu treba pravidelne vykonávať kontrolu zdravia zvierat a kontrolu dedičnosti úžitkových vlastností.

(2) Plemenné ošípané sa zaraďujú do reprodukcie s prihliadnutím na vek a hmotnosť zodpovedajúcu plemennej príslušnosti.

(3) Insemináciu možno vykonávať iba spôsobom, ktorý neohrozí zdravie inseminovaných zvierat. Vyplavovanie a prenos embryí nesmie ohroziť zdravie plemenných ošípaných a ich ďalšiu reprodukciu.

§ 21

Podmienky starostlivosti o zdravotný stav ošípaných

(1) Pri chove ošípaných sa musia robiť opatrenia na zníženie možnosti zavlečenia a šírenia nákazy. Súčasťou opatrení je pravidelná asanácia prostredia, v ktorom sa uskutočňuje chov.

(2) Pri chove ošípaných sú potrebné pomôcky na poskytnutie prvej pomoci a na nútené usmrtenie zvierat.

(3) Pri ochorení väčšieho počtu zvierat s príznakmi charakteristickými pre nákazlivé ochorenie sa bezodkladne upovedomí veterinárny lekár a okamžite sa vykonávajú nevyhnutné opatrenia na zabránenie rozšírenia ochorenia v chove aj mimo neho.

(4) Úhyn ošípanej sa oznamuje veterinárnemu lekárovi a uhynuté zviera sa až do odvozu do asanačného podniku uloží tak, aby nedošlo k jeho znehodnoteniu.

(5) Chovy s vyššou koncentráciou zvierat musia mať vybudovaný kafilerický box vyhovujúci základným hygienickým a protinákazovým opatreniam.

(6) Pri pôrode prasnice je prítomný ošetrovateľ. Každý potrat sa oznamuje veterinárnemu lekárovi a až do jeho príchodu sa uschová plod a plodový obal.

(7) O chove ošípaných sa vedie evidencia, do ktorej môže nazrieť orgán na ochranu zvierat.⁴⁾

⁴⁾ § 29 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z.

TRETIA HLAVA
OVCE

§ 22

Denná kontrola

(1) Pri dennej kontrole oviec sa kontroluje ich pohyb a postoj, príjem krmiva, prežúvanie, stav výkalov, rúna, uši, oči, končatín, paznechtov a prítomnosť vonkajších parazitov.

(2) Ak sa ovce chovajú v podmienkach extenzívneho chovu, kontrola sa vykonáva najmenej raz za týždeň okrem obdobia pôrodu a vždy po strihaní a po kúpaní.

§ 23

Ustajňovacie priestory na chov oviec

(1) Ustajňovacie priestory a zariadenia v nich na chov oviec a jahniat sa zhotovujú a udržiavajú tak, aby sa minimalizovalo nebezpečenstvo poranenia zvierat. Ak existuje nebezpečenstvo napadnutia oviec voľne žijúcimi dravcami, urobia sa opatrenia na ochranu oviec na pastve alebo v oplôtkoch.

(2) Povrchy ustajňovacích priestorov a zariadení v nich, s ktorými ovce prichádzajú do styku, sa nesmú ošetrovať nátermi alebo konzervačnými prípravkami na drevo, ktoré sú pre ovce toxické.

(3) Krmidlá na jadrové a objemové krmivo, napájačky a cumle sa umiestňujú a používajú tak, aby nedošlo k poraneniu oviec ani k znečisteniu krmiva a vody močom a výkalmi.

(4) Ustajňovacie priestory majú umožňovať všetkým zvieratám súčasne ležať. Všetky ovce musia mať dobrý prístup k doplnkovým minerálnym kŕmnyim prísadám a k pitnej vode.

(5) Na pevných podlahách ustajňovacích priestorov musí byť vhodná podstielka. Roštové alebo perforované podlahy nesmú umožňovať zaklivenie končatín oviec alebo spôsobiť ich poranenie. Roštové podlahy nemožno použiť v ustajňovacom priestore, v ktorom sú umiestnené jahňatá do jedného mesiaca veku. Najmenšie požiadavky na chov sú uvedené v prílohe č. 3 v tabuľkách č. 1 až 6.

(6) Vchody a východy z ustajňovacích priestorov sú spevnené a majú zabudované dezinfekčné brody.

(7) Na oplotenie sa nesmie použiť ostnatý drôt. Pri ovciach s rohami sa nesmú používať pletivá so zapojeným elektrickým prúdom. Elektrické oplotenie môže ovciam spôsobovať len okamžité impulzy. Ustajňovacie priestory pre jahňatá môžu byť ohradené iba prenosným oplotením alebo pevným mriežkovým oplotením.

(8) Ustajňovacie priestory sa trvalo vetrajú. Klimatické požiadavky na zónu zvierat sú uvedené v prílohe č. 3 v tabuľke č. 4.

§ 24

Prevádzka chovu

(1) Ovce sa chovajú v stáde; chovať ich oddelene

možno len v nevyhnutných prípadoch. Pred zaradením nových oviec do stáda je potrebné, aby ich prehliadol veterinárny lekár.

(2) Ovce pred prvým vyhnaním na pastvu sa odčervujú a ošetrujú sa im paznechty. Choré ovce nemožno vyháňať na pastvu. Po skončení pastevného obdobia sa stádo vybrakuje.

(3) Ovce nesmú byť na pastve alebo v oplôtkoch celý rok. Ovciam chovaným v ovčine sa umožňuje prístup do výbehov.

(4) Ovce sa nesmú dvíhať za hlavu, rohy, chvost alebo rúno. Pomôckami na vedenie oviec sa nesmie spôsobovať ovciam bolesť alebo utrpenie. Ovčiarke psy musia byť vycvičené tak, aby nezraňovali ovce. Elektrické usmerňovače pohybu sa nesmú používať.

(5) Choré alebo poranené zviera sa umiestňuje oddelene. Pre uhynuté ovce sa zriaďuje kafilerický box. Každý úhyn a potrat sa ohlasuje veterinárnemu lekárovi.

(6) Značkovanie oviec možno iba netoxickými aerosólmi, tetovaním, umiestnením ušného čísla alebo implantovaním mikročipu.

(7) Ovce sa nesmú trvalo uväzovať. Ak je dočasné uviazanie nevyhnutné, urobí sa zariadením, ktoré im neodiera kožu. Ak hrozí napadnutie psami alebo voľne žijúcimi dravcami, ovcu nemožno uviazať. Jahňatá nemožno uväzovať vôbec.

(8) Dospelé ovce plemien chovaných v tuzemsku s jemnou a strednou vlnou sa strihajú najmenej raz ročne; ovce s hrubou vlnou dva razy ročne. Strihať ovce môže len zaškolená osoba.

§ 25

Kotnosť a kotenie

(1) Zvýšenú starostlivosť treba venovať kotným bahniciam. Pôrodné koterce majú mať vhodnú a čistú podstielku. Na ošetrovanie slabých jahniat treba mať pripravený vhodný individuálny box.

(2) Ak nastane pôrod v ovčiarni, bahnica a jej jahňatá sa držia spolu najmenej 48 hodín okrem prípadov, ak je oddelenie nevyhnutné zo zdravotných dôvodov.

(3) Pôrod na pasienku sa umožňuje, ak ide o plemeno adaptované na vonkajšie podmienky pastvín a je vytvorené závetrie alebo úkryt.

(4) Pupočnú šnúru treba ošetriť vhodným dezinfekčným prostriedkom.

(5) Každé novonarodené jahňa musí dostať primerané množstvo mledziva od vlastnej matky najneskôr do dvoch hodín po narodení.

(6) Ak sa podáva umelá výživa, jahňatá dostávajú mlieko alebo vhodnú náhradu na báze mlieka najmenej štyrikrát denne počas prvých dvoch týždňov života. Od konca prvého týždňa sa jahňatám zabezpečuje denne aj čerstvé kvalitné seno a pitná voda.

§ 26

Dojenie

(1) Stroje na dojenie sa udržiavajú v hygienickom stave. Technika dojenia a stroje na dojenie nesmú spôsobovať poranenia ceckov a zápaly vemena. Pred začiatkom periódy dojenia sa bahnice musia vyšetriť, aby nevzniklo nebezpečenstvo mastitíd.

(2) Bahnice počas dojenej periódy treba dojiť tak často, aby nedochádzalo k zápalom vemena v dôsledku nevydojeného mlieka.

ŠTVRTÁ HLAVA

KOZY

§ 27

Denná kontrola

(1) Pri dennej kontrole kôz sa kontroluje najmä ich dýchanie, pohyb, postoj, príjem krmiva a prežúvanie, stav výkalov, srsti, uší, očí, končatín, paznechtov a prítomnosť vonkajších parazitov.

(2) Ak sa kozy chovajú na pastvinách, kontrola sa vykonáva najmenej raz za týždeň okrem obdobia pôrodu.

§ 28

Ustajňovacie priestory na chov kôz

(1) Ustajňovacie priestory na chov kôz sa zhotovujú a udržiavajú tak, aby sa zabránilo poraneniu kôz. Povrchy plôch, s ktorými prichádzajú kozy do styku, sa nesmú ošetrovať nátermi alebo konzervačnými prípravkami na drevo, ktoré sú pre kozy toxické. Najmenšie požiadavky na chovné zariadenia sú uvedené v prílohe č. 4 v tabuľkách č. 1 až 5.

(2) Krmidlá na jadrové a objemové krmivo sa umiestňujú a používajú tak, aby nedošlo k poraneniu kôz, k poškodeniu očí alebo k ich prevrhnutiu na kozu.

(3) Kozy sa ustajňujú v ustajňovacích priestoroch, ktoré umožňujú všetkým kozám súčasne ležať. Všetky kozy musia mať súčasne prístup ku krmivu a dobrý prístup k doplnkovým minerálnym prísadám a k pitnej vode.

(4) Roštová alebo perforovaná podlaha v ustajňovacích priestoroch nesmie umožňovať zaklínenie končatín kôz alebo spôsobiť ich poranenie. Roštovú ani perforovanú podlahu nemožno používať v ustajňovacom priestore určenom na odpočinok dojnych kôz. Kozľatá nemožno ustajňovať na roštovej podlahe.

(5) Oplotenie má byť také vysoké, aby znemožňovalo kozám preskočiť ho. Na oplotenie nemožno použiť ostnatý drôt. Pri kozách s rohami sa nesmú používať pletivá so zapojeným elektrickým prúdom. Elektrické oplotenie môže kozám spôsobovať len okamžité impulzy. Zariadenia na umiestnenie kozliat možno ohradiť len prenosným oplotením alebo pevným mriežkovým oplotením.

(6) Ustajňovacie zariadenia sa nepretržite vetrajú.

Podrobné požiadavky na klimatické podmienky v ustajňovacích priestoroch sú uvedené prílohe č. 4 v tabuľke č. 4.

§ 29

Prevádzka chovu

(1) Kozy sa chovajú v stáde. Ustajňujú sa v maštali alebo sú na pastve a v oplôtkoch.

(2) Kozy s rohami a kozy bez rohov sa nesmú ustajňovať spoločne, ak neboli spoločne odchované. Dospelý cap sa ustajňuje oddelene najmenej počas reprodukčného obdobia, musí však mať možnosť cítiť a vidieť pripúšťané kozy.

(3) Ak sú kozy prevažnú časť roka ustajnené v maštali, musia mať prístup do výbehov alebo ohrád.

(4) Kozám sa zabezpečuje primerané množstvo vhodného krmiva, najmä konárov s listami.

(5) Na znehybnenie kozy možno používať iba mechanické zariadenie. Elektrická imobilizácia sa nesmie používať.

(6) Choré alebo poranené zviera sa umiestňuje oddelene.

(7) Značkovať kozy možno len nebolestivým spôsobom, najmä netoxickými aerosólmi, tetovaním, umiestnením ušného čísla alebo implantovaním mikročipu.

(8) Kozy sa nesmú dlhodobo uväzovať. Ak je dočasné uviazanie nevyhnutné, musí umožniť koze pohodlie a povrazy, reťaze a popruhy jej nesmú odierať kožu. Ak hrozí napadnutie psami alebo voľne žijúcimi dravcami, koza sa nesmie uväzovať. Kozľatá nemožno uväzovať vôbec.

(9) Kozy chované na vlnu sa strihajú najmenej raz ročne.

(10) Ostrihané kozy možno vyhnať na pasienok, len ak sú dobré klimatické podmienky.

§ 30

Kotnosť a kotenie

(1) Kotným kozám treba venovať zvýšenú starostlivosť. Pôrodné koterce majú mať vhodnú a čistú podstielku. Na ošetrovanie slabých kozliat treba mať pripravený vhodný individuálny box.

(2) Pôrodné koterce sa udržiavajú v hygienickom stave, čisté a vydezinfikované.

(3) Pupočná šnúra sa musí ošetriť vhodným dezinfekčným prostriedkom.

(4) Každé novonarodené kozľa musí dostať primerané množstvo mledziva od vlastnej matky najneskôr do dvoch hodín po narodení.

(5) Ak sa podáva umelá výživa, kozľatá dostanú mlieko alebo inú náhradu mlieka najmenej štyrikrát denne počas prvých dvoch týždňov života. Od konca prvého týždňa majú mať kozľatá prístup aj ku denne čerstvému kvalitnému senu, k minerálnym kŕmnyim prísadám a k pitnej vode.

§ 31

Dojenie

(1) Stroje na dojenie treba udržiavať v hygienickom stave. Technika dojenia a stroje na dojenie nesmú spôsobovať poranenia ceckov a zápalý vemena. Pred začiatkom periódy dojenia treba kozy vyšetriť.

(2) Kozy počas dojenej periódy treba dojiť tak často, aby nedochádzalo k zápalom vemena v dôsledku nevydojeného mlieka.

PIATA HLAVA

HYDINA

§ 32

Denná kontrola

(1) Ustanovenia tejto hlavy sa vzťahujú na chov sliepok, moriek, husí a kačíc.

(2) Pri dennej kontrole hydiny sa sleduje správanie zvierat, stav peria, hrebeňa, lalokov, zobáka, očí, končatín, trusu a spotreba krmiva a vody.

§ 33

Ustajňovacie priestory na chov hydiny

(1) Ustajňovacie priestory na chov hydiny sa zhotovujú a udržiavajú tak, aby sa zabránilo poraneniu zvierat, nedochádzalo k stresu zvierat, umožnilo vykonávať kontrolu zvierat a zabránilo znečisteniu krmiva a vody trusom.

(2) Ustajňovacie priestory na chov a na liahnutie hydiny musia mať náhradný energetický zdroj pre prípad poruchy alebo výpadku elektrického prúdu.

§ 34

Prevádzka chovu

(1) Hydina sa umiestňuje v ustajňovacích priestoroch, ktoré zodpovedajú ich biologickým potrebám a úžitkovosti. Najvyššie prípustná hustota ustajnenia v chove hydiny je uvedená v prílohe č. 5 v tabuľkách č. 1 až 4.

(2) V ustajňovacích priestoroch nesmie kvalita ovzdušia ohrozovať zdravie hydiny. Požiadavky na teplotu vzduchu, na prúdenie vzduchu a na relatívnu vlhkosť v ustajňovacích priestoroch sú uvedené v prílohe č. 5 v tabuľkách č. 5 až 9.

(3) Trus a použitá podstielka sa skladujú vo vyhradených priestoroch mimo ustajňovacích priestorov. Trus sa odstraňuje tak často, aby hydina nebola vystavená pôsobeniu plynov v toxických koncentráciách. Najvyššie prípustné hodnoty koncentrácie škodlivých plynov sú uvedené v prílohe č. 5 v tabuľke č. 10.

(4) Pri umelom osvetlení sa deň končí postupným obmedzovaním osvetlenia. Požiadavky na osvetlenie pre jednotlivé druhy hydiny sú uvedené v prílohe č. 5 v tabuľke č. 11.

(5) Zvieratá musia mať prístup ku krmivu a k pitnej vode v primeranom množstve a kvalite okrem času terapeutického alebo profylaktického ošetrovania. Krmidlá a napájačky sa rozmiestňujú v ustajňovacom priestore tak, aby nenarúšali hierarchický poriadok v krdli. Požiadavky na umiestnenie krmidiel a napájačiek sú uvedené v prílohe č. 5 v tabuľkách č. 12 až 15.

(6) Zariadenia, s ktorými hydina prichádza do styku, sa musia pravidelne čistiť. Dezinfekčná rohož sa umiestňuje pri vstupe do ustajňovacieho priestoru. Po vyskladnení hydiny sa vykonáva kompletná asanácia ustajňovacieho priestoru vrátane dezinfekcie a deratizácie.

§ 35

Klietkový chov hydiny
na získavanie konzumných vajec

(1) Klietkový chov hydiny je spôsob chovu v klietkových batériách v jednom rade alebo vo viacerých radoch umiestnených na jednej úrovni alebo na viacerých podlažiach. Do klietky sa hydina ustajňuje jednotlivo alebo skupinovo. Ak zviera uniklo z klietky, nemožno ho zaradiť do skupiny, ale treba ho ustajniť oddelene.

(2) Klietky sa usporiadajú tak, aby bolo možné bez ťažkostí vykonať prehliadku všetkých zvierat v nich. Priestor nad stropom klietok najvyššieho podlažia má byť najmenej 70 cm od stropu ustajňovacieho priestoru.

(3) Všetky typy klietok musia umožniť každému zvieratú postaviť sa na nohy, otočiť sa a sadnúť si tak, aby ho ostatné zvieratá nerušili.

(4) Podlahy klietok sú zhotovené a udržiavané tak, aby podopierali každý z predných prstov končatín zvieratá.

(5) Všetky zvieratá musia mať možnosť pohodlne sa nakrmiť súčasne a každé zviera musí mať prístup najmenej k dvom kvapkovým alebo miskovým napájačkám s vodou alebo k jednej napájačke zaberajúcej celú šírku klietky.

(6) Vetranie a osvetlenie viacpodlažných batérii klietok treba riešiť tak, aby všetky zvieratá mali trvalo zabezpečenú priaznivú bioklímu.

§ 36

Chov hydiny inými intenzívnymi technológiami
na získavanie konzumných vajec

(1) Inými intenzívnymi technológiami na získavanie konzumných vajec sú spôsoby chovu využívajúce

- a) hlbokú podstielku najmä zo stružlín, hoblín, drvených kukuričných vretien, slamy, piesku a rašelinny,
- b) roštovú podlahu z plastov, dreva alebo z kovového pletiva,
- c) kombináciu spôsobov uvedených v písmenách a) a b) s bidlami alebo bez bidiel.

(2) Miera hustoty osadenia hydiny závisí od jej typu, spôsobu ustajnenia, veľkosti krdla a teploty, vetrania

a osvetlenia v ustajňovacom priestore, ako aj od počtu bidiel alebo iných zariadení v ustajňovacom zariadení.

(3) Bidlá musia byť pologuľaté, nesmú mať ostré hrany a svojou dĺžkou musia poskytovať dostatočný priestor každej nosnici. Usporiadanie bidiel musí vylúčiť vzájomné znečisťovanie trusom.

(4) Ustajňovacie priestory majú mať kapacitne vyhovujúce zariadenie na zrna.

(5) Všetky zvieratá musia mať možnosť nakrmiť sa súčasne okrem prípadov, ak je výživa zabezpečená ad libitum. Ak sa hydina kŕmi z dvoch strán kŕmidla nerozdeleného priečkou, musí tam byť dostatočný priestor, ktorý vylúči nadmerné súperenie.

§ 37

Chov hydiny na voľnom priestranstve

(1) Výbehy treba pravidelne premiestňovať a ošetrovať, aby sa zabránilo nadmernému znečisteniu pôdy trusom. Pôdu výbehov treba najmenej raz ročne kultivovať orbou.

(2) Pri chove hydiny na voľnom priestranstve treba urobiť opatrenia na ochranu hydiny pred psami, mačkami a voľne žijúcimi dravcami.

(3) Hydina musí mať trvalo možnosť ukryť sa pred dažďom, slnkom a chladom v prístrešku. Časť pozemku, ktorá je vystavená vetru, musí byť vybavená zástenou.

(4) Ustajňovacie priestory sa nesmú prehúšovať, aby nedošlo k uduseniu hydiny, najmä počas letných nocí. Hydina nesmie byť v ustajňovacom priestore zatvorená dlho ani vystavená priamemu slnečnému žiareniu. Pri vonkajšej teplote pod $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ je neprípustné vyháňať hrabavú hydinu do výbehu.

ŠIESTA HLAVA

KONE

§ 38

Denná kontrola

(1) Ustanovenia tejto hlavy sa vzťahujú na všetky kone vrátane poníkov, somárov, mulíc a mulov.

(2) Pri dennej kontrole koní sa samostatne kontroluje každý kôň. Sleduje sa najmä pohyb a postoj zvierata, prijímanie potravy, stav srsti, kože, očí, uší, chvosta, končatín, kopyt a trusu.

§ 39

Ustajňovacie priestory na chov koní

(1) Ustajnenie koní musí zvieratám poskytovať dostatočnú voľnosť pohybu a dostatočný priestor na odpočinok. V jednom ustajňovacom priestore možno ustajniť najviac 40 zvierat. Najmenší prípustný rozmer priestoru na ustajnenie je uvedený v prílohe č. 6 v tabuľke č. 1.

(2) Pri chove koní možno použiť
a) voľné ustajnenie v halových ustajňovacích priesto-

roch na chov chovných kobýl a odstavených žriebät do troch rokov veku,

b) boxové ustajnenie na chov športových a dostihových koní, žrebčov a na ustajnenie kobýl pred pôrodom,

c) ustajnenie s priväzovaním pre kone vo výcviku.

(3) Kone uviazané na stojisku musia mať možnosť pohodlne ležať a vstať, napiť sa a nakrmiť. Stojiská sú oddelené od seba tyčovou zábranou. Box na ustajnenie koňa má najmenej $3 \times 3\text{ m}$.

(4) Podlaha ustajňovacieho priestoru vytvára pevnú a stabilnú plochu, nesmie byť šmykľavá a musí umožňovať odstraňovanie výkalov a moču.

(5) Priechody a dvere nesmú mať ostré uhly a hrany a musia byť také široké, aby zvieratá mohli nimi bez poranenia prechádzať.

(6) Ustajňovacie priestory na chov koní s voľným ustajnením musia mať fixačnú chodbu, ohradu alebo fixačnú klieťku s rýchlym otváraním a zatváraním.

(7) Na liečenie chorých alebo poranených koní treba mať oddelený ustajňovací priestor.

§ 40

Prevádzka chovu

(1) Kone treba udržiavať v čistote. Po vyprázdnení ustajňovacieho priestoru a pred privedením nových zvierat sa musí vždy vykonať dezinfekcia.

(2) Kone dostávajú denne primerané množstvo vhodného krmiva a najmenej dvakrát denne zdravotne neškodnú pitnú vodu $8\text{ až }15\text{ }^{\circ}\text{C}$ teplú.

(3) Požiadavky na teplotu a vlhkosť vzduchu a rýchlosť jeho prúdenia v ustajňovacom priestore, ako aj prípustný obsah maštalných plynov sú uvedené v prílohe č. 6 v tabuľke č. 2.

(4) Pri prirodzenom osvetlení ustajňovacieho priestoru tvorí plocha okien najmenej jednu šesťnástinu podlahovej plochy ustajňovacieho priestoru. Okná sa udržiavajú čisté. Kone sa umiestnia tak, aby neboli oslňované.

(5) Intenzita umelého osvetlenia v ustajňovacom priestore je najmenej 70 luxov a v pôrodnici 100 luxov.

(6) Pri chove koní na pastvinách sa zvieratám zabezpečuje prístrešok, ktorý im umožňuje chrániť sa pred nepriaznivými poveternostnými vplyvmi, najmä pred dažďom, mrazom a priamym slnečným žiarením. Obmedzené výbehy sa pravidelne ošetrojú, čistia sa najmä od trusu.

(7) Koňom sa pravidelne každých šesť až osem týždňov ošetrojú kopytá korektúrou alebo vhodným podkutím podľa spôsobu ich využitia.

§ 41

Podmienky starostlivosti o jazdecké kone

(1) Hrubé zaobchádzanie s jazdeckým koňom je neprípustné. Za hrubé zaobchádzanie sa považuje
a) nadmerné švihanie alebo bitie koňa,

- b) používanie prístrojov spôsobujúcich koňovi elektrické šoky,
- c) nadmerné alebo opakované používanie ostrôh a trhanie zubadlom,
- d) jazdenie na vyčerpanom, krivajúcom alebo zranenom koňovi,
- e) barovanie koňa pri tréningu a pretekoch i mimo nich,
- f) zvyšovanie citlivosti ktorejkoľvek časti koňa,
- g) ponechanie koňa bez dostatku krmiva, vody a primeraného pracovného zaťaženia.

(2) Na pretekoch nemôžu štartovať jazdecké kone a záprahové kone mladšie ako dvojročné a voltížne kone mladšie ako päťročné.

(3) Na rovinových dostihoch a na klusáckych dostihoch sa môžu zúčastniť len kone staršie ako dva roky.

(4) Na prekážkových dostihoch sa môžu zúčastniť len kone staršie ako tri roky.

(5) Na steeplechase, na cross-country a na súťažiach westernového jazdenia sa môžu zúčastniť len kone staršie ako štyri roky.

(6) Na dištančných dostihoch na 100 km sa môžu zúčastniť kone staršie ako šesť rokov, na 60 km kone staršie ako päť rokov a na dištančných súťažiach kone staršie ako tri roky.

(7) Na dostihoch sa nesmú zúčastniť kobyly, ktoré boli v tom istom kalendárnom roku pripustené, s výnimkou prípadov, ak je kobyly jalová a pri registrácii na preteky sa predloží o tom písomný doklad.

(8) Dvojročné kone môžu za jeden kalendárny rok štartovať na dostihoch najviac

- a) osemkrát, ak ide o žrebce a valachy,
- b) sedemkrát, ak ide o kobyly.

(9) Najvyššie povolené zaťaženie dvojročného koňa je 59 kg.

(10) Používanie ostrých ostrôh je neprípustné.

§ 42

Podmienky starostlivosti o kočiarové kone

(1) Na kočiarové záprahy sa nepoužívajú kone mladšie ako dva roky, žrebce a kobyly v druhej polovici gravidity.

(2) Kone môžu byť v kočiarovom záprahu v meste súvisle zapriahnuté najviac šesť hodín. Pracovným chodom je krok. Kone musia mať možnosť napojiť sa najmenej raz za šesť hodín.

(3) Hmotnosť ťahaného zaťaženého kočiara môže byť najviac do 2,5-násobku hmotnosti koní v záprahu.

(4) Presun na pravidelné stanovisko vlastnou silou koní pri pohybe krokom môže trvať najviac jednu hodinu tam a hodinu pri ceste späť. Dlhšiu prepravu treba zabezpečiť prepravníkom.

(5) Pri extrémnych klimatických podmienkach sa koňom zabezpečuje

- a) pobyt 15 minút v tieni s možnosťou napojenia po každej hodine státia pri vonkajšej teplote nad 28 °C pri trvalom slnečnom žiarení,

- b) pohyb najmenej 10 minút v záprahu po každých 50 minútach státia pri vonkajšej teplote pod -15 °C.

(6) Kočiarové kone musia byť podkuté vhodným druhom podkov, najmä podkovami s gumovou podložkou. Podkúvajú sa po každých štyroch až šiestich týždňoch, ak si skoršie podkovanie nevyžaduje stav podkov alebo stav ciest.

(7) Kontrola podkovania sa vykonáva pravidelne, vždy však pred začatím prepravy na stanovisko.

§ 43

Podmienky starostlivosti o poníky

(1) Za poníka sa považuje kôň, ktorý v dospelosti dosiahne kohútikovú výšku najviac 150 cm.

(2) Poníky možno

- a) pracovne využiť najskôr po dosiahnutí štyroch rokov veku,
- b) zaúčať v ťahu najskôr po dosiahnutí dvoch rokov veku,
- c) obsadať najskôr po dosiahnutí troch rokov veku.

(3) Hmotnosť nákladu pre poníka je najviac

- a) trojnásobok hmotnosti poníka na rovnej ceste,
- b) dvojnásobok hmotnosti poníka pri dvojjáprahu,
- c) hmotnosť poníka na neudržiavanej komunikácii, na poľnej ceste a v mäkkom teréne.

(4) Hmotnosť jazdca a výstroja pri jazde na osedlanom poníkovi nesmie presiahnuť jednu štvrtinu hmotnosti poníka.

(5) Dĺžka pracovného zaťaženia poníka závisí od veku, pohlavia, fyzickej kondície a terénu, v ktorom pracuje. Pri dobrých podmienkach môže poník pracovať najviac osem hodín denne s desaťminútovými prestávkami po každej hodine práce.

(6) Poníka možno zaradiť do chovu najskôr po dosiahnutí štyroch rokov veku. Pripustiť možno len žrebca a kobyly, ktorých rozdiel kohútikovej výšky nie je viac ako 15 cm.

(7) Poník ustajnený v uzavretom ustajňovacom priestore má mať denne pohyb vo výbehu. Poník celoročne umiestnený vo výbehu má mať prístrešok na ukrytie pred nepriaznivými poveternostnými vplyvmi.

(8) Ustanovenia odsekov 2 až 6 sa primerane vzťahujú aj na somáre, mulice a muly.

§ 44

Podmienky starostlivosti o zdravotný stav koní

(1) Označovanie koní vypaľovaním sa musí robiť šetrne. Ak je to možné, označovanie koní vypaľovaním sa nahradí označovaním mikročipom.

(2) Choré kone sa nesmú používať na prácu.

(3) Pre ťažné a jazdecké kone možno použiť len funkčné a bezpečné postroje.

(4) Pracovná norma žrebných kobýl v druhej polovici gravidity sa zníži o jednu tretinu a v poslednom mesiaci gravidity ich možno použiť len na ľahkú prácu.

(5) Kone možno prepravovať len dopravnými pro-

striedkami, ktoré sú na to prispôsobené. Športové a dostihové kone sa na miesto súťaže alebo dostihov mimo obce ustajnenia prepravujú najmenej šesť hodín pred štartom.

(6) Na dostihoch a športových podujatiach koní musí byť prítomný veterinárny lekár a musí byť k dispozícii dopravný prostriedok na prepravu zranených a chorých koní.

SIEDMA HLAVA

KRÁLIKY

§ 45

Denná kontrola

Pri dennej kontrole sa kontroluje pohyb králikov, stav srsti, kože, očí, uší, vonkajších zvukovodov, trusu a spotreba krmiva.

§ 46

Ustajňovacie priestory na chov králikov

(1) Ustajňovacie priestory na chov králikov musia byť z ľahko čistiteľného a dezinfikovateľného materiálu, musia umožňovať kontrolu každého králika. Vhodné materiály a najmenej prípustné rozmery chovného priestoru sú uvedené v prílohe č. 7 v tabuľke č. 1.

(2) Podlahy ustajňovacích priestorov nesmú spôsobovať králikom poranenia. Roštové podlahy nesmú mať oká väčšie ako 15 x 15 mm a v pravouhlom rozmere nie väčšie ako 75 x 12,5 mm. Priemer drôtu použitého na rošty nesmie byť tenší ako 2,1 mm. Rošty musia byť spojené tepelným zvarom a počas dezinfekcie sa nesmú opaľovaním rozpájať.

(3) Ohrady a uzavreté ustajňovacie priestory musia obmedzovať podmienky vhodné na množenie potkanov a myší a zabráňovať prístupu múch, komárov a voľne žijúcich dravcov.

(4) Ventilácia, vykurovanie, osvetlenie, krmne a napájacie zariadenia a elektrické inštalácie musia byť umiestnené tak, aby králikom neprekážali a nespôsobovali im poranenia. Všetky hrany zariadení, s ktorými prichádzajú králiky do styku, musia byť otupené.

§ 47

Prevádzka chovu

(1) Spôsob chovu a kŕmenia musí poskytovať všetkým králikom súčasne primeranú kŕmnu dávku a dostatočné množstvo zdravotne neškodnej pitnej vody 8 až 15°C teplej.

(2) V otvorených prístreškoch a v iných ustajňovacích priestoroch, v ktorých sú králiky vystavené priamym poveternostným vplyvom, musia mať ochranu pred ich nepriaznivými účinkami.

(3) Dospelé králiky, najmä veľké plemená, sa chovajú na bezroštových podlahách, ktoré treba udržiavať v čistote a suché.

(4) Teplota, vlhkosť a rýchlosť prúdenia vzduchu

a najvyšší prípustný obsah toxických plynov v ustajňovacích zariadeniach na chov sú uvedené v prílohe č. 7 v tabuľke č. 2.

§ 48

Plemenitba

(1) Na plemenitbu možno používať len zdravé králiky, ktoré nie sú nositeľmi dedičných chýb a ochorení.

(2) Pri zaradení králikov do plemenitby sa prihliada na vek a hmotnosť zodpovedajúcu plemennej príslušnosti.

(3) Vrh králikov nemožno v prvý týždeň vyrušovať okrem prípadov, keď je to potrebné vzhľadom na zdravotný stav samice alebo mláďat a kontroly úžitkovosti.

(4) Mláďatá králikov sa odstavujú najskôr po štyroch týždňoch veku.

ÔSMA HLAVA

KOŽUŠINOVÉ ZVIERATÁ

§ 49

Denná kontrola

Pri dennej kontrole sa kontroluje pohyb zvierat, stav ich srsti, očí, trusu, chvosta, končatín a ich celkové správanie.

§ 50

Ustajňovacie priestory na chov kožušinových zvierat

(1) Ustajňovacie priestory na chov kožušinových zvierat musia spĺňať biologické potreby chovaného druhu zvierat vrátane voľnosti pohybu, možnosti označovať si teritórium, ložiť a kúpať sa. Druhom, ktoré pri normálnom pohybe skáču alebo sa stavajú na zadné končatiny, musia poskytovať dostatok priestoru na tento pohyb. Zvieratá musia mať možnosť vidieť iné zvieratá svojho druhu.

(2) Ohrady a iné ustajňovacie priestory na chov kožušinových zvierat musia zvieratám poskytovať úkryt pred nepriaznivými klimatickými vplyvmi a umožňovať kontrolu chovaných zvierat.

(3) Ak sa na chov používajú kliečky, musia mať dvere umožňujúce kožušinovým zvieratám bezpečne vyjsť von. Prípustné rozmery kliečok sú uvedené v prílohe č. 8.

(4) Ustajňovacie priestory na chov kožušinových zvierat musia mať zariadenie na manipuláciu so zvieratami podrobujúcimi sa vyšetreniu, ošetreniu alebo testom a oddelené ustajnenie pre choré a poranené zvieratá.

(5) Každé kožušinové zviera musí mať priestor na ukrytie sa pred pohľadmi ľudí a pred pohľadmi iných zvierat.

§ 51

Prevádzka chovu

(1) Kožuštinové zvieratá treba udržiavať v čistote. Povrchové plochy zariadení, s ktorými prichádzajú do styku, sa musia čistiť najmenej dvakrát týždenne a dezinfikovať najmenej dvakrát ročne.

(2) Kožuštinové zvieratá musia dostať každý deň v pravidelnom čase primerane vyvážené krmivo a mať stály prístup k vode.

(3) Výkaly sa musia pravidelne odstraňovať. Manipulácia s hnojovicou a jej skladovanie nesmie ohroziť zvieratá plynom v zdraví škodlivých koncentráciách.

(4) Kožuštinové zvieratá možno usmrcovať iba injekčným podaním vysokej dávky anestetik. Nutrie, činčily a králiky možno omráčiť úderom vedeným do temena hlavy a následným vykvrvením.

(5) Kožuštinové zvieratá sa nesmú usmrcovať elektrickým prúdom, udusením alebo utopením, podaním jedu, drogy alebo látky spôsobujúcej ochabnutie svalov pri plnom vedomí.

(6) Každý spôsob usmrtenia je doplnený následným vyšetrením, ktoré zistí, že zviera je už skutočne mŕtve.

§ 52

Podmienky starostlivosti
o chov noriek, tchorofretiek a tchorov

(1) Ustanovenie sa vzťahuje na chov noriky americkej (*Mustela vison*), tchora obyčajného (*Putorius putorius*) a chov tchorofretky (*Putorius furo*).

(2) Noriky, tchorofretky a tchory možno chovať spoločne, ak boli spoločne chované od raného veku. Dospelé zvieratá, ktoré neboli chované spoločne, nemožno umiestňovať v tých istých ustajňovacích priestoroch. Zvieratá, ktoré ešte nedosiahli dospelosť, nemožno ustajňovať oddelene, najvhodnejšia je skupina dvoch zvierat.

(3) Chované zvieratá musia mať predmety podporujúce ich aktivitu a dno hniezda vyrobené z tepelnoizolačného materiálu. Otvor hniezda má byť len taký veľký, aby ním mohli zvieratá bez ťažkostí prechádzať. Počas pôrodu a odchovu mláďat, ako aj v chladnom období musia mať materiál na podstielku.

(4) Ak sa zvieratá chovajú v klietkach, výška klietok im musí umožniť postaviť sa na zadné končatiny. Klietky sa nesmú umiestňovať nad sebou. Klietky sa umiestňujú v dostatočnej výške a podlahy pod nimi musia byť pokryté pieskom, popolom alebo iným vhodným materiálom umožňujúcim ľahké vsakovanie výkalov.

§ 53

Podmienky starostlivosti o chov lišok

(1) Ustanovenie sa vzťahuje na chov lišky obvyčajnej (*Vulpes vulpes*) a lišky polárnej (*Alopex lagopus*) a ich farebných mutácií.

(2) Dospelé lišky, ktoré do odstavu neboli chované spoločne, nemožno umiestňovať v tej istej klietke.

(3) Lišky sa chovajú v prostredí zodpovedajúcom ich povahe a s predmetmi, ktoré im poskytujú možnosť hrýzť a hrať sa. Pazúry im treba udržiavať v dobrom stave.

(4) Lišky treba privykať na kontakt s ľuďmi od mladosti.

(5) Gravidné lišky a lišky s mláďatami sa umiestnia v búde s predsieňou chrániacou vstup do hlavného priestoru. Hlavný priestor musí mať odtok a podlaha musí byť vyrobená z tepelnoizolačného materiálu.

(6) Každá odstavená liška má mať búdeň, najmenej však krytý priestor s plošinou, na ktorej môže odpočívať, pozorovať dvere klietky alebo vstup do ohrady. Búdeň alebo plošina má rozmery primerané veľkosti lišky a plnú podlahu s odtokom. Ak má liška v búdeňku aj plošinu, podlaha plošiny nemusí byť plná. Ak má liška len plošinu, plošina musí mať priečku.

(7) Hniezda a plošiny sa umiestňujú v takej výške, aby umožňovali zvieratám ukryť sa pred človekom a pred zvieratami z iných ustajňovacích priestorov.

(8) Ak sú zvieratá ustajnené v klietkach, musia sa umiestniť v dostatočnej výške a podlaha pod nimi sa pokryje pieskom, drobným štrkom, popolom alebo iným vhodným materiálom umožňujúcim vsakovanie výkalov. Klietky nemožno umiestniť nad sebou.

(9) Pri bežnej manipulácii s liškami sa nesmú používať kliešte na uchopenie lišok za šiju.

§ 54

Podmienky starostlivosti o chov nutrií

(1) Ustanovenie sa vzťahuje na chov nutrie riečnej (*Myocastor coypus*).

(2) Nutrie sa musia chovať v chovných skupinách.

(3) V ustajňovacom priestore na chov sa majú umiestniť predmety, ktoré podporujú aktivitu nutrií (napríklad rúry), zariadenia na plávanie a predmety umožňujúce hľadanie.

(4) Ustajňovacie priestory na chov nutrií majú mať priestor na pohyb, ktorý má pevnú podlahu.

(5) Chované zvieratá majú mať hniezdo vystlaté slamou alebo iným tepelnoizolačným materiálom. Rozmery hniezda musia umožňovať súčasné ležanie všetkých zvierat v ohrade a udržiavanie teploty v hniezde telesným teplom nutrií.

(6) Ak hrozí nebezpečenstvo, že samica po pôrode poraní ostatné zvieratá, tieto sa musia oddeliť od samice a jej mláďat a umiestniť v inom ustajňovacom priestore.

§ 55

Podmienky starostlivosti o chov činčil

(1) Ustanovenie sa vzťahuje na chov činčily vlnatej (*Chinchilla laniger*) a činčily krátkochvostej (*Chinchilla brevicaudata*).

(2) V ustajňovacom priestore na chov sa majú umiestniť predmety, ktoré podporujú aktivitu čincíl (napríklad rúry a škatule), a predmety umožňujúce hľadanie.

(3) Čincily musia mať miesto na odpočinok a úkryt a aspoň raz za deň prístup k piesočnému kúpeľu.

DEVIATA HLAVA

PŠTROSY

§ 56

- (1) Ustanovenia tejto hlavy sa vzťahujú na chov
- pštrosa dvojprstého (*Struthio camelus* var. *domestica*),
  - emu hnedého (*Dromaius novaehollandiae*),
  - nandu pampového (*Rhea americana*).

(2) Pštrosy možno chovať len v oblastiach, v ktorých sú vhodné klimatické podmienky na život pštrosov, najmä musia mať rozsiahle a odvodnené pozemky s voľne prístupnými úkrytmi.

§ 57

Ustajňovacie priestory na chov pštrosov

(1) Ustajňovacie priestory na chov pštrosov musia mať plot alebo inú prekážku znemožňujúcu im únik. Plot z pletiva môže mať rozmery očiek len takej veľkosti, aby si v ňom pštros nezachytil hlavu. Ploty musia byť pre pštrosy dobre viditeľné a v hornej časti nesmú mať ostré výbežky. Prilahlé ohrady pre dospelé pštrosy sú oddelené dvoma samostatnými plotmi. Použitie ostnatého drôtu je neprípustné. Odporúčané rozmery plotov sú uvedené v prílohe č. 9 v tabuľkách č. 1 a 3.

(2) Ak sa pštrosy ustajňujú v uzavretých ustajňovacích priestoroch, rozloha a svetlosť priestoru nesmú byť menšie ako hodnoty uvedené v prílohe č. 9 v tabuľkách č. 1 a 3.

(3) Ustajňovacie priestory musia byť suché, dobre vetrané, bez prievanu a vybavené vykurovacím systémom na usušenie peria.

(4) Podlaha v ustajňovacích priestoroch pre pštrosičatá musí byť plná, ľahko čistiteľná, nešmyklavá, tepelne izolovaná alebo vykurovaná s podstielkou.

(5) Výbehy majú byť dostatočne rozľahlé a zabraňujúce priamemu styku medzi jednotlivými reprodukčnými skupinami viditeľnou zábranou medzi ohradami reprodukčných skupín.

(6) Pštrosy majú mať možnosť pieskových kúpeľov. Emu a nandu, okrem mláďat, musia mať tiež prístup k vode vhodnej na kúpanie.

§ 58

Prevádzka chovu

(1) Pštrosy sa chovajú v skupinách. Odporúčaná veľkosť skupín je uvedená v prílohe č. 9 v tabuľkách č. 1 a 3. Agresívne, choré a poranené pštrosy sa držia oddelene. Každý pštros musí mať možnosť vidieť a počuť ostatné pštrosy.

(2) Pštrosy prichádzajúce do nového prostredia treba privykať na nové podmienky postupne a pred začlenením do skupiny skontrolovať ich zdravotný stav.

(3) Každý pštros a každá skupina pštrosov má mať dostatočný priestor na výbeh. Najmenšie prípustné rozmery výbehov sú uvedené v prílohe č. 9 v tabuľke č. 4.

(4) Vnútorne výbehy a malé ohrady sa pravidelne čistia a denne sa z nich odstraňujú výkaly a zvyšky potravy a cudzie predmety, ktoré by mohli pštrosy prehltnúť.

(5) Zľadovatené plochy výbehov treba posypať pieskom.

§ 59

Krmivo a kŕmenie

(1) Pštrosy musia denne dostávať primerané, vyvážené a hygienické krmivo a vodu vyhovujúcej kvality. Od najmladšieho veku musia mať pštrosy prístup k objemovému krmivu. Druh a množstvo krmiva sú uvedené v prílohe č. 9 v tabuľke č. 2.

(2) Na uľahčenie trávenia musia mať pštrosy stály prístup k piesku alebo vhodnému štrku okrem pštrosičat v prvých dvoch týždňoch života. Dospelé pštrosy musia mať prístup k prirodzenej paši.

(3) Pštrosičatá mladšie ako tri mesiace treba kŕmiť najmenej štyrikrát denne.

(4) Umelo vyliahnuté pštrosičatá, ak nie je prítomný žiadny dospelý pštros, sa pravidelne navštevujú a povzbudzujú ku kŕmeniu, pohybu a hrám, najmä počas prvých dvoch dní po vyliahnutí. Pštrosičatá staršie ako tri dni sa musia najmenej štyrikrát denne povzbudzovať k chodeniu do výbehu.

(5) Pštrosy staršie ako tri mesiace sa nesmú dlhodobo držať v uzavretom ustajňovacom priestore.

(6) Na znehybnenie dospelého pštrosa treba najmenej tri osoby. Po znehybnení mu možno nasadiť kuklu. Chemickú imobilizáciu možno použiť len pod dohľadom veterinárneho lekára.

(7) Pštrosy sa nesmú biť, ani postrkovať palicami. Nesmú sa držať za končatiny, za perá alebo len za jedno krídlo.

(8) Na manipuláciu so pštrosmi vo všetkých typoch ustajňovacích zariadení sa používa špeciálne vybavenie. Nakladacie rampy nesmú byť strmé.

(9) Krdeľ vybraný na rozmnožovanie musí byť v dobrom zdravotnom stave a nesmú sa v ňom vyskytovať fyzické anomálie alebo anomálie v správaní.

(10) Choré a poranené pštrosy nemožno prepravovať, ale namiesto ich musí ošetriť alebo usmrtiť veterinárny lekár.

(11) Živým pštrosom sa nesmú vytrhávať perá. Pri nadmernom znečistení peria blatom možno vykonať jeho úpravu. Perá sa strihajú len nad hranicou vaskularizácie a perá z krídel a chvosta sa nesmú odstrániť úplne.

DESIATA HLAVA

RYBY

§ 60

Denná kontrola

(1) Denná kontrola rýb sa vykonáva aj vtedy, ak sa v chove používajú automatické kontrolné zariadenia.

(2) Pri dennej kontrole sa sleduje správanie rýb vo vode, únikový reflex, prijímanie krmiva a zmeny spôsobu plávania.

(3) Pri individuálnej kontrole rýb po vylovení z vody sa sleduje obranný, chvostový a očný reflex, zmeny farby tela, tvar tela, tvar a stav plutiev, kože, žiaber, očí, močovopohlavnej bradavky a ritného otvoru.

§ 61

Priestory na chov rýb

(1) Priestory na chov rýb musia zodpovedať biologickým potrebám jednotlivých druhov rýb s prihliadnutím na hustotu sádky a vekové kategórie a musia umožňovať dennú kontrolu chovaných rýb; musia mať prívod kvalitnej a zdravotne neškodnej vody.

(2) Na liečenie chorých rýb treba mať pripravený karanténny alebo izolačný rybník so samostatným prítokom a odtokom vody mimo sústavy priestorov na chov. Ak to nie je možné, umiestni sa na konci sústavy priestorov na chov. Rybník treba pravidelne čistiť.

§ 62

Prevádzka chovu

(1) Pri chove rýb treba zabrániť prehusteniu rýb. Hustota osadenia rýb zodpovedá veku, hmotnosti a pohlaviu rýb.

(2) Povrchové plochy zariadení, s ktorými ryby prichádzajú do styku, sa musia čistiť a udržiavať v hygienickom stave. Dezinfekcia priestorov sa robí vždy po ich vyprázdnení a pred umiestnením nových rýb.

(3) Ryby denne dostávajú neškodné krmivo v primeranom množstve a kvalite okrem rýb pred prepravou. Mladým rybám sa krmivo neposkytne 24 hodín pred prepravou, násadovým rybám najviac tri dni a trhovým rybám najviac sedem dní pred prepravou.

(4) Teplota vody, koncentrácia kyslíka, pH, najvyššie prípustné hodnoty biologického znečistenia a ďalšie vlastnosti vody v priestoroch na chov rýb sú uvedené v prílohe č. 10.

TRETIA ČASŤ

USMRCOVANIE JATOČNÝCH ZVIERAT

PRVÁ HLAVA

USMRCOVANIE NA BITÚNKU

§ 63

Bitúnok

Bitúnok je špecializované zariadenie na usmrcovanie jatočných zvierat, ktoré má osvedčenie orgánu veterinárnej správy.⁵⁾

§ 64

Druhy jatočných zvierat

(1) Veľkými jatočnými zvieratami je hovädzí dobytok, teľatá, domáce nepárnokopytníky, ošípané, ovce, jahňatá, kozy, kozľatá, pštrovy a iné druhy hospodárskych zvierat porovnateľné veľkosťou a hmotnosťou.

(2) Malými jatočnými zvieratami sú králiky, hydina a holuby určené na jatočné účely.

§ 65

Preprava jatočných zvierat

(1) Zvieratá sa musia vyložiť z dopravného prostriedku do 12 hodín od príchodu na bitúnok.

(2) Zariadenia používané na vykládku zvierat z dopravných prostriedkov (napríklad rampy, lavičky, mostíky, plošiny) musia mať bočné zábrany a protišmykovú podlahu. Sklon týchto zariadení nesmie byť väčší ako 20 °.

(3) Klietky alebo iné obaly so zvieratami sa pri vykládke z dopravného prostriedku ani pri ďalšej manipulácii na bitúnku nesmú vyklápať, prevracať, ani zhadzovať na zem. Zvieratá v obaloch s perforovaným alebo inak pružným dnom treba vykladať s mimoriadnou starostlivosťou, aby nedošlo k poraneniu zvierat. Ak pri vykládke hrozí poranenie zvierat, zvieratá sa vykladajú jednotlivo.

(4) Pri nakládke, pri preprave ani pri vykládke sa zvieratá nesmú zdvíhať za hlavu, rohy, uši, chvost alebo srst bolestivým spôsobom. Zvieratá sa nesmú biť po hlave, po bruchu, po pohlavných orgánoch, ani sa na tieto miesta nesmie vyvíjať tlak. Nesmú sa bodáť, kopať, chytať za ušnice, tlačiť im oči alebo lámať, drviť a krútiť chvost.

(5) Zvieratá majú mať pri nakládke a pri vykládke vždy dostatočný priestor na pohyb smerom dopredu. Zvieratá nesmie stáť v ceste prekážka vyššia ako 20 cm.

(6) Pomôcky na poháňanie zvierat možno použiť len krátkodobo a nesmú zvieratú spôsobiť poranenie. Prístroje na poháňanie zvierat využívajúce elektrický vý-

⁵⁾ § 3 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 11/1992 Zb. o organizácii veterinárnej starostlivosti Slovenskej republiky v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.

§ 15 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z.

boj možno použiť len na hovädzi dobytok starší ako šesť mesiacov a ošipané priložením na svalnaté časti panvových končatín. Výboje nesmú trvať dlhšie ako dve sekundy a musia byť medzi nimi dostatočné prestávky.

(7) Na usmerňovanie pohybu zvierat pred omráčením sa nesmú používať omračovacie prístroje využívajúce elektrický výboj.

§ 66

Starostlivosť o jatočné zvieratá pred usmrtením

(1) Dátum a čas nakládky zvierat u chovateľa sa zaznamenáva v sprievodných dokladoch, ktoré sa po vykládke odovzdávajú prevádzkovateľovi bitúнку. Zvieratá sa po vykládke usmrcujú do 12 hodín.

(2) Ak nie je možné zvieratá usmrtiť na bitúнку v lehote podľa odseku 1, ustajnia sa a poskytne sa im potrebná starostlivosť vrátane kŕmenia a napájania. Laktujúce dojnice sa musia vydájať. Ustajnené zvieratá sa najmenej dvakrát denne kontrolujú, zistené nedostatky sa bezodkladne odstraňujú.

(3) Choré, oslabené alebo poranené zvieratá sa usmrcujú ihneď po veterinárnej prehliadke⁶⁾ vykonanej pred usmrtením, najneskôr však do dvoch hodín od vykládky v bitúнку. Ak to nie je možné, ustajnia sa oddelene od ostatných zvierat a poskytne sa im potrebná starostlivosť.

§ 67

Podmienky ustajnenia zvierat na bitúнку

(1) Bitúňky majú ustajňovacie priestory pre jatočné zvieratá okrem hydiny a králikov s možnosťou ich kŕmenia a napájania. Ustajňovací priestor musí byť taký veľký, aby si všetky ustajnené zvieratá mohli naraz ľahnúť.

(2) Ustajňovacie priestory a priestory, v ktorých zvieratá čakajú pred usmrtením, musia byť chránené pred nepriaznivými vplyvmi počasia, čisté, osvetlené a vetrané. Teplota vzduchu v nich nesmie poklesnúť pod 5 °C a relatívna vlhkosť vzduchu prekročiť 90 %.

(3) Ustajňovacie priestory majú nešmyklivé podlahy.

(4) Ak majú nútenú ventiláciu, zabezpečuje sa náhradné vetranie.

(5) Jatočné zvieratá rôzneho druhu, kategórie a veku, ako aj agresívne zvieratá sa ustajňujú oddelene.

Usmrcovanie jatočných zvierat

§ 68

(1) Jatočné zvieratá možno prihnať do priestorov určených na usmrtenie len vtedy, ak budú usmrtené okamžite.

(2) Pred usmrtením sa jatočné zvieratá znehybnia a omráčia, ak nie je ďalej ustanovené inak.

(3) Pred omráčením sa nesmú jatočným zvieratám zväzovať končatiny. Znehybnenie zvieratá napnutím sa nepovažuje za zavesenie.

(4) Jatočné zvieratá omračované mechanickým alebo elektrickým zariadením v oblasti hlavy musia byť v polohe umožňujúcej použitie prístroja s dostatočnou presnosťou a vyhovujúcou dĺžkou aplikácie. Do omračovacích boxov ich možno vpustiť až vtedy, keď osoba vykonávajúca omračovanie je na omráčenie pripravená.

(5) Omráčením sa zvieratá uvedú do stavu bezvedomia, v ktorom zotrývajú až do usmrtenia.

(6) Ihneď po omráčení sa jatočné zviera usmrcuje vykvrvením.

(7) Na omráčenie sa nesmie používať strelná zbraň s voľným projektilom, kladivo, sekera, palica, špičiak (piker) ani zátylový vpich.

(8) Osoba vykonávajúca omráčenie

- používa omračovací prístroj primeraný druhu a hmotnosti jatočného zvieratá,
- pravidelne kontroluje účinnosť omračovacieho prístroja využívajúceho elektrický výboj alebo plynny oxid uhličitý,
- zastaví omračovanie a vykoná nápravu, keď zistí nesprávne alebo nedostatočné omráčenie zvieratá,
- má náhradný omračovací prístroj.

§ 69

Spôsoby omračovania

Jatočné zvieratá možno omračovať iba niektorým z týchto spôsobov:

- upevnenou strelou, ktorá prerazí lebku zvieratá,
- úderom bez prerazenia lebky zvieratá,
- elektrickým výbojom,
- plynným oxidom uhličitým.

§ 70

Omráčenie upevnenou strelou

(1) Omračovací prístroj, ktorý tvorí strelná zbraň s upevnenou strelou, sa umiestni na hlavu zvieratá tak, aby strela prenikla do lebky. Hovädzi dobytok sa nesmie omračovať strelou do zátylka. Ovce a kozy možno omráčiť strelou do zátylka len vtedy, keď rohy znemožňujú omráčenie strelou do čela.

(2) Po každom výstrele sa overuje, či sa strela vrátila do východiskovej polohy. Omračovací prístroj, ktorého strela sa nevracia po každom výstrele do východiskovej polohy, sa nesmie používať.

⁶⁾ Vyhláška Federálneho ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 121/1987 Zb. o zabezpečení zdravotnej nezávadnosti živočíšnych produktov.

§ 71

Omráčenie úderom bez prerazenia lebky

(1) Na omračovanie úderom do hlavy zvieratá bez prerazenia lebky možno použiť len mechanický prístroj.

(2) Králiky možno omráčiť aj bez použitia prístroja podľa odseku 1, a to úderom do hlavy tak, aby zvieratá zostali v bezvedomí až do usmrtenia.

§ 72

Omráčenie elektrickým výbojom

(1) Elektródy omračovacieho prístroja na omráčenie jatočného zvieratá elektrickým výbojom sa priložia na navlhčenú kožu alebo ostrihanú vlnu tak, aby zovreli hlavu zvieratá a došlo k prieniku elektrického výboja cez mozog.

(2) Ak sa jatočné zvieratá omračujú jednotlivo, prístroj musí mať

- a) zariadenie na meranie napätia a na zastavenie činnosti prístroja pre prípad nedostatočného napätia elektrického prúdu,
- b) zvukové a svetelné zariadenie na signalizáciu dĺžky použitia,
- c) zariadenie ukazujúce napätie a intenzitu prechádzajúceho elektrického prúdu, umiestnené na omračovacom prístroji tak, aby ho osoba vykonávajúca omračovanie videla.

(3) Na omračovanie zvierat sa používa striedavý prúd 50 Hz s týmito hodnotami:

- a) hovädzi dobytok – 2,5 A/kus,
- b) teľatá – 1,0 A/kus,
- c) ošípané – 1,3 A/kus,
- d) ovce a kozy – 1,0 A/kus,
- e) králiky – 0,3 A/kus,
- f) brojlery – 120 mA/kus,
- g) sliepky – 90 mA/kus,
- h) morky – 150 mA/kus,
- i) kačice a husi – 130 mA/kus,
- j) pštrosy – 0,4 A/kus.

(4) Hodnoty elektrického prúdu uvedené v odseku 3 sa musia dosiahnuť v priebehu jednej sekundy a doba jeho prieniku mozgom musí byť jedna až tri sekundy, pri hydine štyri sekundy.

(5) Na omračovanie hydiny sa môže použiť aj vodný kúpeľ. Hladina vody musí umožniť dobrý kontakt s hlavou hydiny, nesmie pri ponorení hydiny pretekať a dĺžka ponorenej elektródy musí zodpovedať dĺžke vodného kúpeľa.

(6) Ak sa hydina omračuje po skupinách, musí sa zabezpečiť omráčenie každého kusa.

(7) Pri omračovaní hydiny sa na zabezpečenie dobrého prieniku elektrického prúdu zvlhčia končatiny a háky na vešanie hydiny. Oko na zachytenie končatiny musí byť mokré a voda v kúpeli vlažná.

§ 73

Omráčovanie plynným oxidom uhličitým

(1) Koncentrácia plynného oxidu uhličitého na omráčenie ošípaných musí byť najmenej 70 objemových percent.

(2) Komory, v ktorých sú ošípané vystavené plynu, musia mať zariadenie na posun ošípaných a musia byť osvetlené, aby ošípané na seba videli.

(3) Hrudník ošípaných sa stláča natoľko, aby ošípané zostali v stojacej polohe až do straty vedomia.

(4) Komory musia byť vybavené zariadením na meranie koncentrácie plynu v mieste najvyššej expozície a výstražným zariadením signalizujúcim zníženú koncentráciu oxidu uhličitého pod určenú hodnotu.

(5) Do komory s plynom sa ošípané premiestňujú do 30 sekúnd a čo najrýchlejšie sa presúvajú na miesto s najvyššou koncentráciou plynu. Dĺžka expozície musí byť určená tak, aby bezvedomie ošípaných trvalo až do ich usmrtenia.

§ 74

Vykrvenie zvierat

(1) Zvieratá sa vykrvujú až po strate vedomia, najneskôr však do

- a) sekúnd po mechanickom omráčení,
- b) sekúnd po omráčení plynným oxidom uhličitým,
- c) sekúnd po omráčení elektrickým výbojom.

(2) Vykrvenie treba urobiť tak, aby bolo rýchle a úplné. Vykrvenie sa robí narezaním najmenej dvoch karotíd alebo krvných ciev, z ktorých karotídy vychádzajú. Po narezaní krvných ciev sa do úplného vykrvenia nesmie vykonávať žiadna iná manipulácia ani elektrická stimulácia. Ďalšie technologické úkony súvisiace s jatočným opracovaním tiel zvierat možno vykonať až po vymiznutí životných funkcií.

(3) Pri vykrvovaní hydiny automatickým odrezaním krku musí byť prítomná osoba, ktorá v prípade poruchy stroja okamžite usmrtí zviera.

(4) Ak vykonáva omráčenie, zavesenie, zdvihnutie a vykrvenie zvierat jedna osoba, musí všetky úkony vykonať najprv pri jednom zvierati a až potom ich začať vykonávať pri ďalšom zvierati.

§ 75

Usmrcovanie jatočných zvierat obradným spôsobom

Usmrcovanie jatočných zvierat obradným spôsobom možno vykonať len na základe povolenia orgánu ochrany zvierat a pri dodržaní týchto podmienok:

- a) usmrcenie sa musí vykonať na bitútku,
- b) usmrcenie sa vykonáva za prítomnosti zamestnanca orgánu veterinárnej správy,
- c) zviera sa pred usmrtením znehybní a bezprostredne potom usmrtí prerezaním krčných tepien; hovädzi dobytok možno znehybníť len mechanickým spôsobom,
- d) čas vykrvenia je najmenej dve minúty,

- e) manipulovať so zvieratom po vykvrvení možno až po vymiznutí základných životných funkcií.

DRUHÁ HLAVA

USMRCOVANIE ZVIERAT MIMO BITÚNKU

§ 76

Usmrcovanie rýb

(1) V prevádzkarňach na spracovanie rýb možno ryby usmrcovať omračovacím prístrojom využívajúcim elektrický výboj, oxid uhličitý alebo prístrojom na mechanické omráčenie.

(2) Prístroje uvedené v odseku 1 sa nevyžadujú pri usmrcovaní rýb v prevádzkarňach s malou kapacitou a pri sezónnom predaji a pri usmrcovaní rýb pre vlastnú spotrebu. V týchto prípadoch sa usmrtenie ryby vykoná silným omráčením ťažkým a tvrdým predmetom do temena hlavy a omráčenej rybe sa pretne miecha a cievy rezom vedeným bezprostredne za hlavou alebo prerezaním žiabrových oblúkov s následným vykvrvením.

- (3) Pri manipulácii s rybami sa nesmie
- chytať rybu za oči a za žiabre,
  - zbavovať rybu šupin za živa,
  - násilne vytláčať rybe ikry,
  - omráčiť a usmrtiť rybu iným spôsobom, ako je uvedený v odsekoch 1 a 2.

(4) Príručné nádrže v predajniach a pri stánkovom predaji sa nesmú preplňovať. V 1 m³ vody možno prechodne držať najviac 200 kg živých rýb; teplota vody je najmenej 5 °C a najviac 10 °C.

(5) Nádrže na držanie rýb a príručné nádrže na ambulatný predaj majú zabezpečený v dostatočnom množstve prítok pitnej vody alebo možnosť pravidelnej výmeny vody každé tri hodiny.

§ 77

Usmrcovanie jatočných zvierat pre vlastnú spotrebu

(1) Mimo bitúnkov možno na účel spotreby v domácnosti chovateľa usmrcovať

- jatočné zvieratá okrem nepárnokopytníkov a hovädzieho dobytku staršieho ako šesť mesiacov a
- jatočné zvieratá zo záujmových chovov, ktoré nie sú určené na trh alebo na spoločné stravovanie.

(2) Pri usmrcovaní jatočných zvierat podľa odseku 1 sa postupuje podľa tejto vyhlášky. Usmrtenie jatočného zvieratá bez omráčenia je neprípustné.

§ 78

Nutné usmrtenie jatočných zvierat

(1) Nutné usmrtenie jatočného zvieratá mimo bitúнку nariaďuje veterinárny lekár, ktorý súčasne určuje

podmienky starostlivosti o zvieratá pred usmrtením a miesto a spôsob usmrtenia.

(2) Nutné usmrtenie možno vykonať na mieste, kde sa zvieratá nachádzajú.

(3) Nutné usmrtenie možno vykonať, ak

- hrozí nebezpečenstvo z omeškania a zvieratá má neútišiteľné bolesti po nehode alebo biologických a funkčných problémoch,
- sa zvieratá nemôžu pohybovať alebo každá ďalšia manipulácia s nimi zvyšuje jeho utrpenie a bolesť,
- sa v primeranej miere dodržia ustanovenia o omráčení a vykvrvení.

(4) Vynechať omráčenie pred usmrtením alebo povoliť zastrelenie môže veterinárny lekár, ak nemožno postupovať podľa odseku 3 písm. c).

§ 79

Sanitné bitúny

(1) Sanitné bitúny musia mať zariadenia na odsun nepohyblivých jatočných zvierat určených na usmrtenie.

(2) Poradie usmrcovania jednotlivých zvierat určuje veterinárny lekár podľa závažnosti diagnózy chorých zvierat.

(3) Na manipuláciu so zvieratami na sanitných bitúnkoch sa primerane vzťahujú ustanovenia o starostlivosti o jatočné zvieratá na bitúнку.

ŠTVRTÁ ČASŤ

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 80

Prechodné ustanovenie

(1) Chov hospodárskych zvierat, ktorý nespĺňa podmienky ustanovené touto vyhláškou, chovatelia upravia najneskôr do troch rokov od jej účinnosti. Ak ide o úpravu, ktorá nevyžaduje stavebné úpravy ustajňovacích priestorov, výmenu dopravných prostriedkov, technologických zariadení ani zmenu kvalifikačných predpokladov zamestnancov, vykonáva sa bezodkladne, najneskôr však v lehote určenej orgánom veterinárnej správy.

(2) Spôsob usmrcovania jatočných zvierat sa uvádza do súladu s podmienkami ustanovenými touto vyhláškou ihneď, ak je to technologicky možné, najneskôr však do troch rokov od jej účinnosti, ak je na to potrebné vykonať stavebné úpravy alebo výmenu technologického zariadenia.

§ 81

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. augusta 1998.

Príloha č. 1
k vyhláške č. 230/1998 Z. z.

HOVÄDZÍ DOBYTOK

Podmienky ustajnenia teliat

Tabuľka 1

Ustajnenie	Vek	Plocha [m ² .ks ⁻¹]	Počet zvierat v skupine
Vonkajšie budy			
individuálne	do 3 mes.	2,4	1
výbeh		2,2	
skupinové	nad 3 mes.	2,6	do 8
výbeh		3,0	
Koterce v maštali			
individuálne	do 8 týžd.	1,8	1
skupinové jednopriestorové	do 8 týžd.	1,8	do 10
	nad 2 mes.	2,3	do 20
	4 až 6 mes.	2,8	do 20
skupinové dvojpriestorové	do 8 týžd.		do 10
- ležisko		1,4	
- pohybový priestor		0,5	
	nad 2 mes.		do 20
- ležisko		1,7	
- pohybový priestor		0,7	

Rozmery ležiskových boxov podľa priemerných telesných mier kráv

Tabuľka 2

Živá hmotnosť [kg]	D [mm]	V [mm]	ŠB [mm]	DL [mm]	DB _U [mm]	DB _K [mm]
550	1 610	1 370	1 120	1 630	2 060	2 390
650	1 690	1 390	1 150	1 700	2 150	2 480
750	1 750	1 420	1 180	1 760	2 210	2 560

D - šikmá dĺžka tela
V - výška v kohútiku
ŠB - šírka boxu

DL - dĺžka lôžka
DB_U - dĺžka úsporného boxu
DB_K - dĺžka komfortného boxu

Rozmery stojísk s priväzovaním podľa priemerných telesných mier kráv

Tabuľka 3

Živá hmotnosť [kg]	D [mm]	V [mm]	ŠS ¹⁾ [mm]	DSD [mm]	DSS [mm]	DSK ¹⁾ [mm]
550	1 610	1 370	1 120	2 390	2 060	1 630
650	1 690	1 390	1 150	2 480	2 150	1 700
750	1 750	1 420	1 180	2 560	2 210	1 760

D - šikmá dĺžka tela

DSD - dĺžka stojiska dlhého

V - výška v kohútiku

DSS - dĺžka stojiska stredného

ŠS - šírka stojiska

DSK - dĺžka stojiska krátkeho

¹⁾ Platí aj pre dĺžku krmnoležiskového boxu.**Príklady plôch na ležanie a celkových plôch vo voľnom kotercovom ustajnení podľa priemerných telesných mier kráv**

Tabuľka 4

Živá hmotnosť [kg]	V [mm]	D [mm]	Š [mm]	PL ₁	PL ₂	PL ₃ [m ² .ks ⁻¹]	CP ₁	CP ₂
550	1 350	1 610	500	5,6	4,7	3,8	7,2	6,4
650	1 390	1 690	550	6,0	5,0	4,0	8,4	7,4
750	1 420	1 750	600	6,3	5,3	4,2	9,5	8,4

D - šikmá dĺžka tela

V - výška v kohútiku

Š - šírka tela

PL₁ - plocha na ležanie pri dvojpriestorovom systéme ustajnenia (ležisko + krmisko)PL₂ - plocha na ležanie pri viacpriestorovom systéme (ležisko + krmisko + pohybové priestory) a dvojpriestorovom systéme s ležiskom so zošľapávaním hnojaPL₃ - plocha na ležanie pri viacpriestorovom systéme s ležiskom so zošľapávaním hnojaCP₁ - celková plocha na zvierá pri systéme s rovným ležiskomCP₂ - celková plocha na zvierá pri systéme s ležiskom so zošľapávaním hnoja**Šírka chodieb podľa priemerných telesných mier kráv**

Tabuľka 5

Živá hmotnosť [kg]	Veľkosť zvieráťa		ŠCH _A [mm]	ŠCH _B [mm]	ŠCH _C [mm]	ŠCH _D [mm]
	šírka [mm]	dĺžka [mm]				
550	500	1 610	850	2 000	3 000	4 000
650	550	1 690	880	2 090	3 180	4 200
750	600	1 750	960	2 280	3 370	4 400

ŠCH_A - jednosmerná chodbaŠCH_B - dvojsmerná chodbaŠCH_C - chodba s kŕmením alebo napájaním na jednej straneŠCH_D - chodba s kŕmením alebo napájaním na oboch stranách

Poznámka: Pri väčšom počte zvierat v skupine ako 25 sa odporúča rozmery zväčšiť o 10 %.

Podmienky kotercového ustajnenia jalovic na plochom podstielanom ležisku, hlbkej alebo narastajúcej podstielke s plochým betónovým krmiskom

Tabuľka 6

Vek [mes.]	Potreba plochy ležiska [m ² .ks ⁻¹]	Šírka		Dĺžka krmneho miesta [mm]
		krmiska [mm]	pohybovej chodby [mm]	
7 - 12	2,0 - 2,5	2 000	2 000	450
13 - 18	2,5 - 3,2	2 300	2 000	550
19 - 24	3,2 - 3,8	2 500	2 500	650
25 - 30	3,8 - 4,5	3 000	2 500	700 ¹⁾

¹⁾ Platí aj pre dojnice.

Podmienky kotercového ustajnenia výkrmového dobytku na plochom ležisku, hlbkej alebo narastajúcej podstielke a so zošľapávaním hnoja s plochým betónovým krmiskom

Tabuľka 7

Živá hmotnosť [kg]	Najmenšia plocha ležiska [m ² .ks ⁻¹]	Dĺžka krmneho miesta [mm]
Ploché ležisko, hlboká alebo narastajúca podstielka		
do 200	1,8	450
do 300	2,5	500
do 450	3,5	600
nad 450	4,5	700
So zošľapávaním hnoja		
do 200	1,5	450
do 300	2,0	500
do 450	2,5	600
nad 450	3,0	700

Podmienky celoroštového ustajnenia výkrmového dobytku

Tabuľka 8

Živá hmotnosť [kg]	Najmenšia plocha [m ² .ks ⁻¹]	Šírka	
		roštnice [mm]	medzery [mm]
do 200	1,5	75	25 - 30
do 300	2,0	100	38
do 450	2,5	120	38
nad 450	3,0	130	38

Výpočtové hodnoty maštálneho vzduchu pre stanovenie tepelnej bilancie v uzatvorených maštálnych objektoch v zimnom období

Tabuľka 9

Kategória dobytky	Teplota [°C]	Relatívna vlhkosť [%]
Telatá - profylaktórium	12 - 16 ¹⁾	75 ²⁾
- mliečna výživa	10 - 14 ¹⁾	75
- rastlinná výživa	10 - 11 ¹⁾	75
Odchov jalovic	6	85
Výkrm dobytky	6	85
Dojnice - voľné ustajnenie	6	80
- ustajnenie s priväzovaním	10	85
- pôrodnica	12	75
- dojareň	15	85
Spojovacie priestory, naháňacie chodby	6	85

¹⁾ Vyššie hodnoty teplôt platia pre bezpodstielkové prevádzky.

²⁾ Rovnaké hodnoty musia byť dodržané, aj keď sú telatá ustajnené v pôrodnici.

Poznámka: Obsah škodlivých plynov musí byť udržiavaný v požadovaných hodnotách, aby nedochádzalo k dusivému, metatoxickému, toxickému alebo inému negatívne pôsobeniu na organizmus ustajnených zvierat.

Prípustné hodnoty koncentrácie škodlivín

Tabuľka 10

Škodlivina	Koncentrácia	
	[%]	[ppm]
Oxid uhličitý	0,25	2 500
Amoniak	0,0025	25
Sírovodík	0,001	10

Poznámka: Riešenie vetracích systémov nesmie pripustiť negatívne pôsobenie prievanu. Prúdenie vzduchu v maštaliach pre hovädzí dobytok možno najviac dimenzovať v rozsahu od 0,5 do 2 m.s⁻¹.

Chovateľ je povinný pri každej kontrole chovu senzoricky posúdiť mikroklimu maštale a v prípade potreby urobiť dostatočné opatrenia na jej zlepšenie.

Príloha č. 2
k vyhláske č. 230/1998 Z. z.

OŠÍPANÉ

Požadované parametre roštov pre ošípané

Tabuľka 1

Kategória ošípaných	Najmenšia šírka roštnice [mm]	Najväčšia šírka medzery [mm]
Prasnica v pôrodnom koterci	80	11
Ciaciaky	18	11
Odstavčatá do 35 kg	18	11
Ošípané vo výkrme	60	20
Prasničky a kančeky	60	15
Prasnice a kance	80	25

Najmenšie svetlé šírky preháňacích uličiek pre ošípané

Tabuľka 2

Kategória ošípaných	Šírka uličky [mm]
Vysokoprasné prasnice	1 000
Ostatné prasnice	850
Odchov odstavčiat	650
Výkrm ošípaných	650
Prasničky	800
Kance	950

Rozmery kŕmnych miest na jedno zviera v chove ošípaných

Tabuľka 3

Kategória ošípaných - ustajnenie	Pozdĺžny válov [mm]	Kruhový tanier [mm]	Výška kŕmnej hrany [mm]
Prasnice			
- vysokoprasné a dojčiace	400 - 500		250 - 300
- pripúšťané a prasnú			
- v boxe, boxovom koterci	400 - 650		250 - 300
- v koterci	450 - 600		250 - 300
Odstavčatá	220 - 240 ¹⁾		140
Výkrm	330 - 350	min. 220 ²⁾	220 - 250
Prasničky			
- do 5 mesiacov	250		200 - 220
- nad 5 mesiacov	350		220 - 250
Kance	400 - 500		250 - 300

¹⁾ Pri kŕmení zo zosypného kŕmidla dĺžka kŕmneho miesta a výška hrany je 160 mm, pomer počtu zvierat na jedno kŕmne miesto je 4 : 1.

²⁾ Dĺžka oblúka na obvode taniera (misy).

Podmienky inštalácie kolíkových napájačiek pre ošípané

Tabuľka 4

Kategória ošípaných	Výška bez schodíka [mm]	Výška so schodíkom [mm]	Schodík	
			výška [mm]	voľný prístup ¹⁾ [mm]
Ciciaky	200	250	50	70
Odstavčatá	300	370	140	100
Výkrm	450	570	250	130
Prasničky, kančeky	450	570	250	130
Prasnice	550	700	300	150
Kance	600	750	330	170

¹⁾ Vodorovná vzdialenosť čela napájačky od čelného obrysu schodíka a vzdialenosť bočných obrysov napájačky od bokov schodíka umiestneného pod napájačkou.

Poznámka: Údaje platia pre montáž napájačky so sklonom 45° smerom dolu. Pri vodorovnej montáži sa výška znižuje asi o 50 mm.

Podmienky inštalácie miskových napájačiek pre ošípané

Tabuľka 5

Kategória ošípaných	Horná hrana napájačky bez schodíka [mm]	Horná hrana napájačky so schodíkom [mm]	Schodík	
			výška [mm]	voľný prístup [mm]
Ciciaky	100	140	50	70
Odstavčatá	160	250	140	100
Výkrm	300	450	250	130
Prasničky, kančeky	300	450	250	130
Prasnice	350	550	300	150
Kance	400	600	330	170

Potreba pitnej vody a požadovaný prietok napájačiek pre ošípané

Tabuľka 6

Kategória ošípaných	Potreba vody [kg.d ⁻¹]	Prietok napájačky [l.min ⁻¹]
Ciciaky	0,5 – 0,7	0,5 – 1,0
Odstavčatá	1 – 5	1,0 – 1,5
Výkrmové ošípané	4 – 9	2 – 3
Prasničky, kančeky	10 – 15	2 – 3
Prasnice	25 – 40	3 – 4
Kance	10 – 20	3 – 4

Najmenšie denné množstvá stelivovej slamy pre ošípané

Tabuľka 7

Kategória ošípaných	Denné stlanie a odstraňovanie hnoja		Hlboká a narastajúca podstielka		Koterec so zošľapávaním hnoja	
	kg/m ²	kg/ks	kg/m ²	kg/ks	kg/m ²	kg/ks
Prasnice						
- dojčiace	0,8	3,5				
- pripúšťané a prasnú	0,7	1,5	0,8	2,0		
Odstavčatá	1,2	0,6	1,4	0,7	1,1	0,5
Ošípané vo výkrme	0,8	0,8	0,9	1,0	0,7	0,6
Prasničky	0,8	1,0	1,2	1,5		
Kančeky	0,8	1,3				
Kance	0,4	1,8				

Možnosti zabezpečenia hrania ošípaných

Tabuľka 8

Kategória ošípaných	Spôsoby zabezpečenia hrania
Ciciaky	- zem na rytie - nastielanie dlhej slamy, sečky, hoblín bez prachu (1x denne pokryť podlahu v priestore ležiska ciciakov) - drevo alebo retiazka (pripevnené na stenu tak, aby sa nimi dalo hýbať)
Odstavčatá	- krmidlo so slamou, senom ad libitum alebo s dlhou slamou, senom (1 - 2 náruče na 10 zvierat a deň) - podstielka zo sečky alebo hoblín bez prachu (1x denne pokryť podlahu) - drevo alebo retiazka (pripevnené na stenu tak, aby sa nimi dalo hýbať)
Výkrmové ošípané a chovné ošípané (ošípané od 25 do 110 kg alebo do prvého pôrodu)	- krmidlo so slamou, senom ad libitum - dlhá slama, seno, tráva alebo siláž z celých rastlín kukurice, trávy (2 - 3 náruče na 10 zvierat a deň) - podstielka (1x denne pokryť podlahu) - drevo alebo retiazka (pripevnené na stenu tak, aby sa nimi dalo hýbať)
Dojčiace, pripúšťané a prasnú prasnice, plemennú kance	- krmidlo so slamou, senom - podstielka (1x denne pokryť podlahu) - objemové krmivo (slama, seno, tráva, kukurica, siláž z celých rastlín, kocky z trávy, sena), 0,5 kg na kus a deň; (podáva sa do válova alebo na pevné plochy, aby zvieratá mali zabezpečenú činnosť asi na 1 hod. denne) - drevo alebo retiazka (pripevnené na stenu tak, aby sa nimi dalo hýbať)

Najmenšie ustajňovacie plochy pre ošípané

Tabuľka 9

Systém ustajnenia	Podstielaný		Nepodstielaný	
	ležisko [m ² .ks ⁻¹]	koterec [m ² .ks ⁻¹]	ležisko [m ² .ks ⁻¹]	koterec [m ² .ks ⁻¹]
Vysokoprasné a dojčiacie prasnice				
- koterec - voľný pohyb prasnice		6,5		6,0
- koterec s boxom				
- dočasná fixácia prasnice		5,5		5,0
- trvalá fixácia prasnice		4,5		3,5
- z toho pôrodný box	1,5		1,5	
Pripúšťané a prasné prasnice				
- individuálny box	1,3		1,2	
- boxový koterec	1,3	2,3	1,2	2,0
- skupinový koterec				
- bežný chov	1,5	2,1	1,2	1,8
- voľný skupinový chov	1,6	2,5	1,3	2,1
Odstavčatá - do 35 kg ž. h.				
- celoroštová podlaha				0,35
- diferencovaná podlaha	0,32	0,48	0,3	0,40
- hlboká (narastajúca) podstielka	0,35	0,50		
- so zošľapávaním hnoja		0,45		
Výkrm ošípaných - do 110 kg ž. h.				
- celoroštová podlaha				0,7
- diferencovaná podlaha	0,7	1,0	0,6	0,8
- hlboká (narastajúca) podstielka	0,8	1,1		
- so zošľapávaním hnoja		0,9		
Výkrm ošípaných - nad 110 kg ž. h.				
- celoroštová podlaha				1,0
- diferencovaná podlaha	1,0	1,3	0,9	1,1
- hlboká (narastajúca) podstielka	1,1	1,4		
- so zošľapávaním hnoja		1,2		
Prasničky				
- do 5 mesiacov	0,9	1,3	0,8	1,0
- nad 5 mesiacov	1,3	1,7	1,1	1,4
Kančky				
- do 5 mesiacov	1,0	1,6	0,9	1,3
- nad 5 mesiacov	1,7	2,3	1,5	2,0
Kance				
- individuálny koterec	4,5	6,0	4,5	6,0
- individ. koterec (aj na pripúšť.)	6,5	8,0	6,5	8,0

Požiadavky na maštalné ovzdušie v zóne zvierat v uzatvorených objektoch¹⁾

Tabuľka 10

Kategória ošípaných	Hmotnosť kg	Teplota		Relatívna vlhkosť		Najväčšia rýchlosť prúdenia pri teplote			
		min.	opt.	max.	opt.	najmenšej	optimálnej	vyššej ako opt.	
		°C	°C	%	%	m.s ⁻¹	m.s ⁻¹	m.s ⁻¹	
Dojčiace prasnice	200 – 250	13	16 – 22	75	50 – 70	0,05	0,2	0,5	
Ciciaky	3 – 7	20	22 – 32	75	50 – 70	0,05	0,2	0,3	
Odchov odstavčiat	I. etapa	6 – 18	18	21 – 24	75	50 – 70	0,05	0,2	0,5
	II. etapa	18 – 30	15	18 – 24	75	50 – 70	0,05	0,2	0,5
Výkrm ošípaných	I. etapa	30 – 50	13	16 – 22	80	50 – 70	0,1	0,3	1,0
	II. etapa	50 – 90	11	14 – 22	80	50 – 75	0,1	0,3	2,0
	III. etapa	nad 90	7	10 – 20	80	50 – 75	0,1	0,3	2,0
Pripúšťané a prasné prasnice, kance, plemenný materiál	nad 60	9	12 – 20	80	50 – 75	0,1	0,3	2,0	

¹⁾ Priestor ohraničený plášťovými stavebnými konštrukciami, ktoré spĺňajú ustanovenie ČSN 73 0565 Tepelné technické vlastnosti stavebných konštrukcií. Stájové objekty.

Poznámka: Pri celoroštvom ustajnení sa najnižšia teplota a dolná hranica optima zvyšujú o 2 °C. Zvýšenie sa nevzťahuje na ustajnenie ošípaných vo vyvýšených kotercoch a kliebkach.

Najvyššia teplota maštalného vzduchu v letnom období nemá prekročiť teplotu vonkajšieho vzduchu o viac ako 3 °C.

Počas horúceho počasia (denné maximum nad 32 °C) sa prasnice musia ochladzovať (kropením vodou, privádzaním usmerneného vzdušného prúdu alebo vo výbehoch samozvlhčením sa vodou alebo blatom).

Prípustné hodnoty škodlivín v objektoch pre ošípané

Tabuľka 11

Škodlivina	Koncentrácia	
	[ppm]	[obj. %]
Oxid uhličitý CO ₂	3 000	0,30
Čpavok NH ₃	20	0,002
Sírovodík H ₂ S	10	0,001
Oxid uhoľnatý	0	0

Objem vzdušného priestoru

Tabuľka 12

Kategória ošípaných	Kubatúra ovzdušia [m ³ .ks ⁻¹]
Rodiace a dojčiacie prasnice	8,8 – 16,3
Pripúšťané a prasnú prasnice	4,5 – 6,3
Odstavčatá – do 35 kg ž. h.	0,9 – 1,3
Výkrm ošípaných – do 110 kg ž. h.	1,8 – 2,8
– nad 110 kg ž. h.	2,0 – 3,0
Prasničky	
– do 5 mesiacov	2,5 – 3,3
– nad 5 mesiacov	3,5 – 5,5
Kančky	
– do 5 mesiacov	3,0 – 3,5
– nad 5 mesiacov	5,0 – 5,5
Kance	15,0 – 20,0

Potrebná výmena vzduchu pre ošípané

Tabuľka 13

Hmotnosť ošípanej [kg]	Max. letná výmena		Min. zimná výmena	
	na 1 kus	na 100 kg	na 1 kus	na 100 kg
	[m ³ /h]		[m ³ /h]	
6	15,2	253,3	2,7	45,0
10	27,0	270,0	6,0	60,0
30	35,2	117,3	7,8	26,0
50	45,9	91,8	12,0	24,0
90	62,3	69,2	18,0	20,0
120	72,3	60,3	25,5	21,3
200	94,3	47,2	33,3	16,7
250	105,9	42,4	37,4	15,0
300	116,5	38,8	41,2	13,7

Najmenšie plochy výbehov pre ošípané

Tabuľka 14

Kategória ošípaných	Tvrký výbeh [m ² .ks ⁻¹]	Mäkký výbeh [m ² .ks ⁻¹]
Pripúšťané a prasnú prasnice	2	
Plemenný materiál do 6 mes.	1	
Plemenný materiál od 6 do 12 mes.	2	
Plemenné kance	10	20

Príloha č. 3
k vyhláske č. 230/1998 Z. z.

OVCE

Potreba ustajňovacieho priestoru pre rôzne kategórie oviec

Tabuľka 1

Kategória oviec	Plocha [m ² .ks ⁻¹]	Objem [m ³ .ks ⁻¹]
Bahnica	0,7 – 0,9	4,5
Bahnica s 1 jahňaťom do odstavu	1,2 – 1,3	
Bahnica s 2 jahňatami do odstavu	1,3 – 1,5	
Jarka	0,5	3,0 – 3,5
Jahňa v profylaktóriu	0,25	2,5 – 3,0
Jahňa vo výkrme	0,35 – 0,4	
Jahňa vo výkrme pri klieťkovom chove	0,2 – 0,25	
Jahňa v odchove	0,4 – 0,45	
Plemenný baran v individuálnom koterci	3,0	
Plemenný baran v skupinovom koterci	2,0	
Chovný baran do 1 roka	0,5 – 0,7	
Chovný baran na 1 rok	0,8 – 1,0	
Bahnica v prístrešku na pasienkoch	0,4 – 0,5	
Jarka v prístrešku na pasienkoch	0,3 – 0,4	

Poznámka: Údaje platia pre ustajnenie na hlbkej podstielke i na roštoch.
Nižšie údaje platia pre ovce s menším telesným rámcom.

Najmenšie plochy výbehov

Tabuľka 2

Kategória oviec	Plocha výbehu [m ² .ks ⁻¹]
Bahnica	1,0
Jarka	1,0
Baran plemenný	10,0
Baran chovný	2,0

Poznámka: Roštové podlahy musia byť rovné a jednotlivé nosníky musia byť stabilne uložené. Roštové a dierové podlahy nesmú mať vyčnievajúce časti. Hrany musia byť obrúsené, vzdialenosti medzi roštmi musia byť konštantné.

Požadované parametre roštov

Tabuľka 3

Kategória oviec	Najväčšia šírka	
	roštnice [mm]	medzery [mm]
Bahnica Jarka Jahňa	50	15 - 18
Baran	50	15 - 22

Poznámka: Zábrany koterčov pre bahnice, jarky a jahňatá by mali mať výšku 800 - 1 000 mm a pre baranov 1 000 - 1 500 mm.

V škôlkach pre jahňatá musia byť prebiehačky - otvory s výškou 400 mm a šírkou 700 mm.

Požiadavky na maštalné ovzdušie v zóne zvierat

Tabuľka 4

Kategória	Teplota		Relatívna vlhkosť		Rýchlosť prúdenia vzduchu pri t_e	
	min.	optim. ¹⁾	max. ²⁾	optim.	optim.	max. ³⁾⁴⁾ v lete
	[°C]	[°C]	[%]	[%]	[m.s ⁻¹]	[m.s ⁻¹]
Jahňa v profylaktóriu	16	17 - 20	80	60 - 75	0,2	0,5
Jahňatá ostatné	8	10 - 12	80	60 - 80	0,2	0,5
Bahnice a ostatné	5	8 - 10	85	60 - 80	0,3	1,0

¹⁾ Optimálna teplota, pri ktorej sa posudzuje teplotná bilancia objektu v zimnom období.

²⁾ Najväčšia relatívna vlhkosť sa vzťahuje na teplotné minimum.

³⁾ Platí pre prípady extrémnych letných teplôt.

⁴⁾ V letnom období sa pre potreby vetrania ustajňovacích objektov zaviedla do výpočtov najvyššia vonkajšia teplota $t_e = + 27$ °C. Najvyššia teplota v zóne zvierat môže túto teplotu prekročiť najviac o 3 °C.

Poznámka: Ovce ustajnené voľne sú schopné akceptovať aj teploty pod bodom mrazu. Studené podmienky sú iba v neizolovaných, otvorených maštaliach, bez kontroly mikroklímy. Primeraná mikroklíma sa tu musí vytvoriť vhodnými ochrannými zónami (výklenky, zádverie, ležisko s dostatkom suchej podstielky a pod.). Súčasne je potrebné kompenzovať zvýšenú stratu tepelnej energie dostatočným množstvom kvalitnej krmnej dávky a zabrániť zmrznutiu napájacej vody.

Počty oviec v kotercoch

Tabuľka 5

Kategória oviec	Počet kusov
Bahnice	do 125
Bahnice kotné, rodiace a dojčiace s jahňatami do veku 3 týždňov	do 25
Bahnice s jahňatami do odstavu od 3 týždňov	do 50
Jarky	do 125
Jahňatá v profylaktóriu	10 – 20
Jahňatá vo výkrme	50 – 100
Jahňatá v odchove	do 125
Barany chovné	do 50
Barany plemenné	1 – 10

Poznámka: V odôvodnených prípadoch je možné vytvoriť i menšie skupiny.

Počet sa zaokrúhli tak, aby vychádzal celkový počet zvierat v ustajňovacom objekte 500 ks a jeho násobky.

Ak ide o agresívnych baranov, musia sa ustajniť samostatne.

Rozmery kŕmnych žľabov, počet napájačiek a ich dĺžka

Tabuľka 6

Rozmery	m. j.	Bahnica	Jarky a chovné jahničky	Výkrm jahniat	Barany
Dĺžka žľabu na 1 kus	mm	330 – 400	250 – 300	200	400 – 500 ¹⁾
Šírka žľabu vrátane požlabnice ²⁾	mm	550 – 600	550 – 600	450 – 500	550 – 600
Šírka dna žľabu ³⁾	mm	350	350	250	350
Šírka združeného žľabu	mm	600 – 780	600 – 780	500	600 – 780
Výška dna žľabu min.	mm	50	50	50	50
Výška prednej hrany žľabu zo strany ustajňovacieho priestoru ⁴⁾	mm	350 – 400	350 – 400	250	350 – 400
Výška zadnej hrany žľabu zo strany kŕmnej chodby ⁵⁾	mm	550	550	550	550
Počet oviec na 1 napájačku	ks	15 – 40	40	40	15 – 40
Dĺžka napájadla na 100 ks ⁶⁾	mm	3 000 – 4 000	2 500 – 3 000	1 500 – 2 000	5 000 – 6 000
Výška hornej hrany napájačky (napájadla) nad úrovňou podlahy	mm	500	500	250	500

¹⁾ Vyšší údaj platí pre plemenné barany.

²⁾ Najväčšia hrúbka steny požlabnice 60 mm.

³⁾ Údaje platia pre jednostranný kŕmny žľab zo strany ustajňovacieho priestoru.

⁴⁾ Výška hornej hrany samokŕmidla pri jahňatách do odstavu 150 mm.

⁵⁾ Výška hornej hrany žľabu z kŕmnej chodby sa upravuje podľa požiadaviek použitého kŕmneho zariadenia.

⁶⁾ Nižšie hodnoty platia pre kolíkové napájačky. V jednom kotercoch musia byť najmenej dve napájačky.

Príloha č. 4
k vyhláške č. 230/1998 Z. z.

KOZY**Potreba ustajňovacej plochy pre rôzne kategórie kôz pri voľnom ustajnení (vrátane vnútornej technológie)**

Tabuľka 1

Kategória kôz	Plocha [m ² .ks ⁻¹]
Koza	0,7 – 0,9
Koza s jedným kozľatom do odstavu	1,2 – 1,4
Koza s dvoma kozľatami do odstavu	1,4 – 1,6
Chovné kozičky	0,5 – 0,7
Kozľa pred odstavom	0,3
Plemenný cap v individuálnom koterci	2,5 – 3,0 ¹⁾

¹⁾ Plemenné capy sa odporúča ustajniť osobitne od dojných kôz najmä počas reprodukčného obdobia. Charakteristický zápach zhoršuje kvalitu mlieka.

Poznámka: Nižšie údaje platia pre kozy bezrohé s menším telesným rámcom.

Najmenšie plochy výbehov

Tabuľka 2

Kategória kôz	Plocha [m ² .ks ⁻¹]
Koza	1,5
Chovné kozičky	1,0
Plemenný cap	10,0

Poznámka: Pri použití roštových podláh sa odporúčajú drevené rošty.
Podlahy musia byť rovné a vzdialenosti medzi roštnicami rovnaké.

Požadované rozmery roštov

Tabuľka 3

Kategória kôz	Šírka roštnice [mm]	Šírka medzery medzi roštnicami [mm]
Koza	50 – 60	18 – 20
Plemenný cap	50 – 60	18 – 22

Poznámka: Hĺbka podroštového kanála závisí od systému chovu kôz a použitej mechanizácie odstraňovania výkalov.

Zábrany pri kotercoch pre chovné kozičky majú mať výšku 800 – 1 000 mm, pre kozy 1 300 mm a pre capov 1 500 mm. Profily hradenia pri zábranách majú byť vertikálne, aby sa zabránilo kozám v lezení, neodporúča sa pletivo. Ak sa používajú jasle alebo žľaby, odporúčajú sa zo strany krmnej chodby (a rovnako žlabových dopravníkov) zábrany do výšky 1 100 – 1 300 mm s vertikálnym členením, aby sa kozám zabránil vstup do priestoru dopravníka a prechod cez žľaby do iných skupín.

Požiadavky na maštalné ovzdušie v zóne zvierat

Tabuľka 4

Kategória kôz	Teplota		Relatívna vlhkosť		Rýchlosť prúdenia vzduchu pri t_e	
	min.	optim. ¹⁾	max. ²⁾	optim.	optim.	max. ³⁾⁴⁾ v lete
	[°C]	[°C]	[%]	[%]	[m.s ⁻¹]	[m.s ⁻¹]
Kozľatá	8 - 10	12 - 14	85	65 - 80	0,2	0,5
Kozy	6 - 7	10 - 14	85	65 - 80	0,3	1,0

Pre všetky kategórie max. koncentrácia CO₂ = 0,35 obj. %
HN₃ = 0,0025 obj. % H₂S = 0,001 obj. %

¹⁾ Optimálna teplota, pri ktorej sa posudzuje teplotná bilancia objektu v zimnom období.

²⁾ Najväčšia relatívna vlhkosť sa vzťahuje len na teplotné minimum.

³⁾ Platí pre prípady extrémnych letných teplôt.

⁴⁾ V letnom období sa pre potreby vetrania ustajňovacích objektov zaviedla do výpočtu najvyššia vonkajšia teplota $t_e = + 27$ °C. Najvyššia teplota v zóne zvierat môže túto teplotu prekročiť najviac o 3 °C.

Rozmery kŕmnych žľabov, počet napájačiek a ich dĺžka

Tabuľka 5

Rozmery	m. j.	Kozy	Chovné kozičky	Plemenné capy
Dĺžka žľabu na 1 kus	mm	350 - 400*	250 - 300	400 - 500
Dĺžka žľabu v dojárni	mm	300		
Šírka žľabu	mm	400 - 450	400 - 450	400 - 450
Šírka dna žľabu ¹⁾	mm	350	350	350
Hĺbka žľabu	mm	400	400	400
Šírka združeného žľabu	mm	600 - 800	600 - 800	600 - 800
Výška zadnej hrany žľabu zo strany kŕmnej chodby ²⁾	mm	500 - 600	500 - 600	500 - 600
Počet kôz na 1 napájačku	ks	15 - 25	40	15 - 25
Výška hornej hrany napájačky (napájadla) nad úrovňou podlahy ³⁾	mm	500 - 600	500	500 - 600

* Podľa veľkosti plemena a rohatosti kôz.

¹⁾ Údaje platia pre jednostranný kŕmny žľab.

²⁾ Výška hornej hrany žľabu z kŕmnej chodby sa upravuje podľa požiadaviek kŕmneho zariadenia.

³⁾ Napájačky riešiť s možnosťou posúvania pri narastaní hlbokjej podstielky. Možno ich dať aj vyššie, ak sa pod napájačku dá stupienok na opretie predných nôh kôz. V každej ohrade musia byť najmenej dve napájačky.

Príloha č. 5
k vyhláske č. 230/1998 Z. z.

HYDINA

Hustota obsadenia v chove sliepok

Tabuľka 1

Nosivé - na podstielke	vek v týžd.	0 - 6	7 - 18	19	v znáške
	[ks.m ⁻²]	20	10 - 12	8	5 - 8
- v kliebkach na 1 podlaží	vek v týžd.	0 - 10	11 - 20	v znáške	
	[ks.m ⁻²]	40	30	10 - 12 ¹⁾	
Mäsové - na podstielke	vek v týžd.	0 - 4	5 - 8	9 - 12	7 - 20
	[ks.m ⁻²]	25	10 - 15 ¹⁾	10	5 - 7 ²⁾

¹⁾ Rozpätie počtu obsádky sliepok závisí od chovanej kombinácie zvierat.

²⁾ Pri kombinovanej technológii chovu sliepok na hlbokoj podstielke s roštmi možno počítať so zvýšením obsadenia o 20 - 25 % oproti hlbokoj podstielke.

Hustota obsadenia v chove moriek na podstielke

Tabuľka 2

Kategória	Spôsob chovu	Odchov - chov			Výkrm	
	vek v týžd.	1 - 8	8 - 20	chovné	1 - 8	nad 8
Morky	[ks.m ⁻²]	6 - 8 ¹⁾	6	1,5	6 - 8 ¹⁾	30 kg živ. hmot. m ⁻²
Moriaky	[ks.m ⁻²]	6	3	0,75	6 - 8 ¹⁾	

¹⁾ Podľa typu moriek (hmotnosti).

Hustota obsadenia v chove husí

Tabuľka 3

Chov na podstielke					
Vek v dňoch	1 - 10	11 - 28	od 28	plemenné [ks.m ⁻²]	
				stred. ťažké	ťažké
[ks.m ⁻²]	8 - 10	5	2,7 - 3	1,5 - 2	1,3 - 1,6
Chov na roštovej podlahe					
				2 - 2,5	1,5 - 2
Výkrm na				podstielke	roštoch
				3 - 4	4,5 - 6

Poznámka: Pri odchovných priestoroch vo veku od 21 dní a pri chovných priestoroch treba počítať s tvrdým výbehom rovnakej plochy a s kúpacím žľabom.

Hustota obsadenia v chove kačíc

Tabuľka 4

Na podstielke	vek v týžd.	0 - 1	1 - 3	3 - 4	4 - jatočné
	[ks.m ⁻²]	25	20	15	7
V dvojťažových kliečkach	vek v týžd.	0 - 3	3 - do konca výkrmu		
	[ks.m ⁻²]	35	15		
Výbeh	vek v dňoch	1 - 7	7 - 28	nad 28	
- obmedz. pevný	[ks.m ⁻²]	15 - 10	10 - 7	7	
- vodný	o 50 % viac ako pri pevnom výbehu				

Poznámka: Pri chove na roštovej podlahe možno zvýšiť obsadenie objektu najviac o 30 %, pri chove na podstielke kombinovanej s roštmi o 20 %.

Na prietokových rybníčkoch s regulovaným prítokom vody sa odporúča 1 000 kačíc.ha⁻¹ a bez regulovateľného prítoku vody 500 kačíc.ha⁻¹.

Požadované teploty v hale a pod elektrickými kvočkami v odchove sliepok

Tabuľka 5

Vek v týždňoch	Teplota pod elektrickými kvočkami pri teplote v hale			Teplota vo vykurovanej hale bez elektrickej kvočky	
	18 - 22 °C	22 - 26 °C	26 °C	zima	leto
	[°C]				
0	32	32	32	33	32
1	30 - 31	29 - 30	28 - 30	31	30
2	28 - 30	27 - 29	26 - 28	29	27
3	26 - 28	25 - 27		27	24,5
4	24 - 26	23 - 25		25	22
5	22 - 24			23	19,5
6	20 - 22			21	18
7				19	18
8				18	18

Požadované teploty pri odchove morčiat

Tabuľka 6

Vek v dňoch	Teplota vzduchu						
	pri vykurovaní v objekte ¹⁾			pri vykurovaní objektu a zóny pre umiestnenie morčiat			
				pod kvočkou		v objekte	
	min.	optim.	max.	min.	optim.	min.	optim.
	[°C]						
1	34	36	38	33	38	22	26
2	32	34	36	31	33	21	25
3 - 4	27	30	32	27	30	20	23
5 - 6	22	25	28	22	25	18	22
7 - 8	18	22	28	-	-	15	21
9 - 11	15	20	28	-	-	12	20
12 - 28	10	14 - 18	28	-	-	10	14 - 18

¹⁾ Odchov morčiat bez elektrických kvočiek sa neodporúča.

Požadované teploty pri odchove húsat

Tabuľka 7

Vek v dňoch	Teplota pri vykurovaní		
	v objekte	lokálne (+ kvočky)	
		v hale	pod kvočkou
	[°C]		
1 - 3	29 - 31	26	31 - 29
4 - 7	30 - 28	24	28 - 30
8 - 12	27 - 25	22	25 - 27
13 - 17	24 - 22	20	22 - 24
18 - 20	21 - 20	18	20 - 21
21 - 25	20 - 18	18	
26 -	-	16 - 18	

Požadované teploty pri odchove káčat

Tabuľka 8

Vek v týždňoch	Teplota pri vykurovaní		
	celého objektu	celého objektu a osobitne zóny zvierat	
		v zóne	v objekte
	[°C]		
do 1	30 – 34	30 – 34	22 – 23
2 – 3	25	30	20 – 23
3 – 4	18	28	18 – 23
od 4	18	-	18 – 23

Požadovaná výmena a prúdenie vzduchu a relatívna vlhkosť

Tabuľka 9

Druh hydiny	Výmena vzduchu	Rýchlosť pohybu vzduchu	Relatívna vlhkosť
	[m ³ kg ⁻¹ ž.hm.h ⁻¹]	[m.s ⁻¹]	[%]
Kurčatá	5 – 7	0,2 – 0,3	65 – 75
Sliepky	5 – 7	0,3	
Morky	7	0,3	
Husi	7	0,1 – 0,2	
Kačice	5 – 7	0,2 – 0,3	

Prípustná koncentrácia plynov

Tabuľka 10

Druh hydiny	CO ₂	NH ₃	H ₂ S
	[%]		
Kurčatá	0,15	0,0026	stopy 0,001
Sliepky	0,25 – 0,35	0,0026	0,001
Morky	0,15	0,0026	0,001
Husi	0,15	0,0026	stopy 0,001
Kačice			
- do 5 týždňov veku	0,20	0,0025	0,001
- od 5 týždňov veku	0,25	0,0025	0,001

Podmienky osvetlenia

Tabuľka 11

Druh hydiny	Vek	Čas osvetlenia	Intenzita svetla	
		[h]	[lux]	[W.m ⁻²]
Sliepky	1. – 3. deň	23,5	20	
	do 17. týžd.	10	5	
Brojlerové kurčatá	18 – reprod.	14 + 1	20 – 30	
	1. – 2. deň	24		
	do konca výkr.	14 – 16	1 – 3	
Morky odchov – moriakky	1. týžd.	23,5	100	
	2. – 4. týžd.	12	25 – 30	
	4. – 20. týžd.	12	15 – 20	
	20. – 26. týžd.	6	15 – 20	
	od 26. týžd.	14	30 – 40	
– morky	1. týžd.	23,5	100	
	2. – 4. týžd.	12	25 – 30	
	4. – 20. týžd.	12	15 – 20	
	20. – 29. týžd.	6	15 – 20	
	od 29. týžd.	14 + 1	30 – 40	
Morky výkrm	1. týžd.	23,5	40 – 60	
	po 1. týžd.	16	10	
Husi	1. – 4. deň	24	–	2 – 4
	od 4. dňa	14 – 16	–	
	chovné	14		7 – 8
Kačice	1 – 14 dní	24	10 – 15	
	14 – 21 dní	14	6 – 10	
	21 – 30 dní	14		
	31 a viac	14	6 – 2	
	chovné	14	30 – 40	

Podmienky pre krmidlá a napájačky pre sliepky

Tabuľka 12

Vek	Krmna šírka	Počet závesných krmidiel	Šírka napájačky	Počet kruhových napájačiek
[týždne]	[mm.ks ⁻¹]	[ks.100 ks ⁻¹]	[mm.ks ⁻¹]	[ks.100 ks ⁻¹]
Odchov				
0 – 6	2,5	4	2,5	2
6 – 18	7,5	4	5	2
Dospelé	7,5	4	5	2

Podmienky pre kŕmidlá a napájačky pre morky

Tabuľka 13

Vek	Kŕmidlá		Napájačky	
	šírka	počet	šírka	počet
[dni]	[mm.ks ⁻¹]	[ks.150 ks ⁻¹]	[mm.ks ⁻¹]	[ks.50 ks ⁻¹]
1 - 10 10 - 21	20	5 tácek	20	4 klob. napáj. 1 klob. automat.
[týždne]				
3 - 4	70 - 80 kŕm. žľabu 60 kŕm. tub.			
5 - 6	100		25	
7 - 16	120		30	
17 - 20	150		50	

Podmienky pre kŕmidlá a napájačky pre husi

Tabuľka 14

Vek	Kŕmidlá		Počet napájačiek
	šírka	počet	
[dni]	[mm.ks ⁻¹]	[ks.40 ks ⁻¹]	[ks.50 ks ⁻¹]
1 - 4 do 50 nad 50	20 - 25 dĺžky žľabu 30 - 40 ostat. typov 100 - 120	1 tácka	1 klobúková 1 kruhová automatická

Podmienky pre kŕmidlá a napájačky pre kačice

Tabuľka 15

Vek	Kŕmidlo		Šírka žľabovej napájačky
	druh	šírka	
[týždne]		[mm.ks ⁻¹]	[mm.ks ⁻¹]
do 3	zásobníkové	5	5
	žľabové	10	
od 3	zásobníkové	5	5
	žľabové	25	

Príloha č. 6
k vyhláske č. 230/1998 Z. z.

KONE**Potrebný priestor pre ustajnenie koní**

Tabuľka 1

Kategórie koní	Plocha [m ² .ks ⁻¹]	Kubatúra [m ³ .VDJ ⁻¹]
V boxoch		38 – 40
- plemenné žrebce	16	
- plemenné kobyly	16	
- športové kone	12	
- mulice	9	
- malé kone – pony, somáre, muly	6	
Vo voľnom ustajnení		54 – 60
- 1-ročné kone, pony, somáre, muly	5 – 6	
- 2-ročné kone, mulice	7 – 8	
- 3-ročné kone	8 – 9	
- kobyly so žriebätami	11 – 12	
V ustajnení s priväzovaním		38 – 40

Parametre maštálnej klímy

Tabuľka 2

Teplota v maštali	
Kobyly	10 – 15 °C
Plemenné žrebce	10 – 15 °C
Jazdecké kone	10 – 18 °C
Vlhkosť v maštali pre	
- kobyly	75 – 80 %
- plemenné žrebce	75 – 80 %
- jazdecké kone	70 – 80 %
Rýchlosť prúdenia vzduchu	
- v lete	do 0,5 m.s ⁻¹
- v zime	do 0,25 m.s ⁻¹
Obsah – oxidu uhličitého	do 0,25 %
- amoniaku	do 0,026 %
- sírovodíka	do 0,01 %

Príloha č. 7
k vyhláske č. 230/1998 Z. z.

KRÁLIKY

Parametre kliebok pre chov králikov

Tabuľka 1

Vhodný materiál	drevo, galvanicky pozinkovaný drôt, nerezový plech, preglejka, tvrdý polystyrén
Priemer drôtu použitého na rošty	2,1 – 2,7 mm
Veľkosť spony roštov	0,9 – 1,3 x 25 – 40 mm
Najmenšia plocha chovného priestoru dospelé zvieratá (plemenné samce, plemenné samice bez mláďat, zvieratá oboch pohlaví pripravované na obrat stáda)	0,2 m ² .ks ⁻¹
Samica počas laktácie do veku mláďat 35 dní pri priemernej veľkosti vrhu 7 ks	0,3 m ² .ks ⁻¹
Mláďatá po odstave do hmotnosti 2,5 kg	0,1 m ² .ks ⁻¹

Odporúčané parametre mikroklímy

Tabuľka 2

Teplota	13 – 17 °C
Vlhkosť	70 – 75 %
Výmena vzduchu	2 m ³ .kg ž.hm. ⁻¹ .h ⁻¹
Obsah – oxidu uhličitého	4 000 ppm
– amoniaku	10 ppm
– sírovodíka	10 ppm

Poznámka: Pre chovné samice je potrebné zabezpečiť osvetlenie najmenej počas 16 hodín a pre výkrm šesť hodín denne s najmenšou intenzitou sedem luxov.

**Príloha č. 8
k vyhláške č. 230/1998 Z. z.**

KOŽUŠINOVÉ ZVIERATÁ

Parametre kliebok pre chov kožušinových zvierat

Líšky polárne, lišky strieborné a ostatné mutácie V. vulpes	
Celková plocha kliebky	1,00 m ²
Dĺžka	1,20 m
Výška	0,85 m
Šírka	0,80 m
Norky, tchory a fretky	
Celková plocha kliebky	0,45 m ²
Dĺžka	0,90 m
Výška	0,50 m
Šírka	0,50 m
Nutrie	
Celková plocha kliebky pre jednu rodinu (3 samice + 1 samec)	2,30 m ²
Dĺžka	1,90 m
Výška	0,80 m
Šírka	1,20 m
Bazén s vodou (najmenší objem)	90,00 l
Činčily	
Celková plocha kliebky	0,20 m ²
Dĺžka	0,50 m
Výška	0,40 m
Šírka	0,40 m

Príloha č. 9
k vyhláške č. 230/1998 Z. z.

PŠTROSY

Pštros dvojprstý domestikovaná forma (*Struthio camelus f. domestica*)

Najväčšie a najmenšie hodnoty pre veľkosť skupín a rozmery poskytovaných priestorov

Tabuľka 1

Vek	Maximum zvieratá/skupina	Budovy/Úkryty		Výbehy	
		m ² min. plocha/zviera	m ² min. celková plocha/koterec	m ² min. plocha/zviera	m ² min. celková plocha/výbeh
4 d	12	0,25	1		100
4 d – 3 t	12	0,25 – 1,2	5 ³⁾	10	100
3 t – 6 m	40 ¹⁾	2 – 10	15 ⁴⁾	10 – 40	1 000 ⁵⁾ 6)
7 – 12 m		10	30	1 000/3	1 000 ⁵⁾ 6)
1 rok – reprodukčný vek		10	30	1 000	1 000 ⁵⁾ 7)
Dospelé zvieratá	1 samec/skupina ²⁾	10	30	1 000	1 000 ⁵⁾ 7)

¹⁾ Pri tomto rozsahu skupiny sa predpokladá, že medzi zvieratami nie sú rozdiely vo veľkosti.

²⁾ Keď je plocha výbehu väčšia ako 20 ha, je možné mať viac ako jedného samca. Ak je v jednom priestore umiestnená viac ako jedna reprodukčná skupina, mimoriadne dôležitými prvkami sú: dostatočný doplnkový priestor, úkryt a možnosť oddelenia skupín v prípade vážnej agresie. Reprodukčné skupiny musia pozostávať z jedného samca a jednej až piatich samíc.

³⁾ Jedna zo strán musí mať dĺžku najmenej 6 m.

⁴⁾ Jedna zo strán musí mať dĺžku najmenej 10 m.

⁵⁾ Najkratšia strana nesmie byť kratšia ako 10 m.

⁶⁾ Jedna zo strán musí mať dĺžku najmenej 50 m.

⁷⁾ Jedna zo strán musí mať dĺžku najmenej 100 m.

Poznámka: d = deň, t = týždeň, m = mesiac

Výška stropu v budovách a úkrytoch pre dospelé zvieratá nesmie byť menšia ako 3 m.

Relatívna vlhkosť v budovách pre pštrosy nesmie presahovať 70 %, optimálna vlhkosť má byť 60 %. Teplota v budovách pre pštrosy má byť udržiavaná na 10 – 15 °C. Ak je perie suché, možno akceptovať teploty do + 5 °C.

Šírka dverí budovy alebo otvoru úkrytu nesmie byť menšia ako 0,20 m na zviera s minimom 1,50 m.

Úkryt musí byť uzatvorený z troch strán a vybavený uzatváracím systémom štvrtej strany, umožňujúcim izoláciu samca.

Ploty musia mať najmenšiu výšku 1,60 m pre mladé pštrosy a 2 m pre dospelé zvieratá, s pletivom najmenej do výšky 1,50 m a stĺpkami najmenej každé 4 m.

V každom výbehu sa musí rátať so zariadením na pieskový kúpeľ.

Všetky pštrosy staršie ako päť dní musia mať k dispozícii drobný štrk. Dodávanie štrku, predovšetkým pri mláďatách, sa musí vykonávať opatrne, aby sa zabránilo zlomeninám po šmyknutí.

Osobitnú pozornosť treba venovať rozmeru štrkových kamienkov, ktoré by sa mali rovnať polovici veľkosti nechta na prste zvierata.

Hodnoty pre podstielku a sekanie krmiva

Tabuľka 2

Výška pštrosa	Veľkosť podstielky alebo krmiva
30 cm	5 - 10 mm
30 - 45 cm	10 - 15 mm
45 - 60 cm	15 - 20 mm
60 - 75 cm	20 - 25 mm
75 cm - 1 m	25 - 30 mm
1 - 1,5 m	30 - 35 mm
1,5 m	35 - 50 mm

Poznámka: Podstielka by sa nemala používať pri mláďatách mladších ako tri mesiace. Ak sa používa, tak len v malom množstve.

Emu hnedý (*Dromaius novaehollandiae*)**Najväčšie a najmenšie hodnoty pre veľkosť skupín a rozmery poskytovaných priestorov**

Tabuľka 3

Vek	Maximum zvieratá/skupina	Budovy/Úkryty		Výbehy	
		m ² min. plocha/zviera	m ² min. celková plocha/koterec	m ² min. plocha/zviera	m ² min. celková plocha/výbeh
4 d	12	0,25	1		100
4 d - 3 t	12	0,25 - 0,5	5 ³⁾	10	75
3 t - 6 m	40 ¹⁾	1	104 ⁴⁾	20	500 ⁵⁾ 7)
7 - 12 m		2	20	150/3	500 ⁶⁾ 7)
1 rok - reprodukčný vek		3 - 4	20	200	500 ⁶⁾ 8)
Dospelé zvieratá	1 + 1 ²⁾	5	30	250	500 ⁶⁾ 8)

¹⁾ Pri tomto rozsahu skupiny sa predpokladá, že medzi zvieratami nie sú rozdiely vo veľkosti.

²⁾ Keď je plocha výbehu väčšia ako 20 ha, je možné mať viac ako jedného samca. Ak je v jednom priestore umiestnená viac ako jedna reprodukčná skupina, mimoriadne dôležitými prvkami sú: dostatočný doplnkový priestor, úkryt a možnosť oddelenia skupín v prípade vážnej agresie. Reprodukčné skupiny musia pozostávať z jedného samca a jednej samice.

³⁾ Jedna zo strán musí mať dĺžku najmenej 3 m.

⁴⁾ Jedna zo strán musí mať dĺžku najmenej 6 m.

⁵⁾ Najkratšia strana nesmie byť kratšia ako 6 m.

⁶⁾ Najkratšia strana nesmie byť kratšia ako 7 m.

⁷⁾ Jedna zo strán musí mať dĺžku najmenej 50 m.

⁸⁾ Jedna zo strán musí mať dĺžku najmenej 70 m.

Poznámka: d = deň, t = týždeň, m = mesiac

Výška stropu v budovách a úkrytoch pre dospelé zvieratá nesmie byť menšia ako 2,5 m.

Relatívna vlhkosť v budovách pre emu nesmie presahovať 70 % a prednostne má byť 60 %. Teplota v budovách pre pštrosy by mala byť udržiavaná na 10 - 15 °C. Ak je perie suché, možno akceptovať teploty do + 5 °C.

Šírka dverí budovy alebo otvoru úkrytu nesmie byť menšia ako 0,20 m na zviera s minimom 1,50 m.

Úkryt musí byť uzatvorený z troch strán a vybavený uzatváracím systémom štvrtej strany, umožňujúcim izoláciu samca.

Ploty musia mať najmenšiu výšku 1,60 m pre mladé emu a 1,80 m pre dospelé zvieratá.

V každom výbehu sa musí rátať s nádržou na vodu.

Všetky emu staršie ako päť dní musia mať k dispozícii drobný štrk.

Dodávanie štrku, predovšetkým pri mláďatách, sa musí vykonávať opatrne, aby sa zabránilo zlomeninám po šmyknutí.

Osobitnú pozornosť treba venovať rozmeru štrkových kamienkov, ktoré by sa mali rovnať polovici veľkosti nechta na prste zvieraťa.

Nandu pampový (Rhea americana)**Najväčšie a najmenšie hodnoty pre veľkosť skupín a rozmery poskytovaných priestorov**

Tabuľka 4

Vek	Maximum zvieratá/skupina	Budovy/Úkryty		Výbehy	
		m ² min. plocha/zviera	m ² min. celková plocha/koterec	m ² min. plocha/zviera	m ² min. celková plocha/výbeh
4 d	12	0,25	1		100
4 d – 3 t	12	0,25 – 0,5	5 ³⁾	10	75
3 t – 6 m	40 ¹⁾	1	104 ⁴⁾	20	500 ⁵⁾ 7)
7 – 12 m		2	20	150/3	500 ⁶⁾ 7)
1 rok – reprodukčný vek		3 – 4	20	200	500 ⁶⁾ 8)
Dospelé zvieratá	1 + 1 ²⁾	5	30	250	500 ⁶⁾ 8)

¹⁾ Pri tomto rozsahu skupiny sa predpokladá, že medzi zvieratami nie sú rozdiely vo veľkosti.

²⁾ Keď je plocha výbehu väčšia ako 20 ha, je možné mať viac ako jedného samca. Ak je v jednom priestore umiestnená viac ako jedna reprodukčná skupina, mimoriadne dôležitými prvkami sú: dostatočný doplnkový priestor, úkryt a možnosť oddelenia skupín v prípade vážnej agresie. Reprodukčné skupiny musia pozostávať z jedného samca a jednej samice.

³⁾ Jedna zo strán musí mať dĺžku najmenej 3 m.

⁴⁾ Jedna zo strán musí mať dĺžku najmenej 6 m.

⁵⁾ Najkratšia strana nesmie byť kratšia ako 6 m.

⁶⁾ Najkratšia strana nesmie byť kratšia ako 7 m.

⁷⁾ Jedna zo strán musí mať dĺžku najmenej 50 m.

⁸⁾ Jedna zo strán musí mať dĺžku najmenej 70 m.

Poznámka: d = deň, t = týždeň, m = mesiac

Výška stropu v budovách a úkrytoch pre dospelé zvieratá nesmie byť nižšia ako 2,5 m.

Relatívna vlhkosť v budovách pre nandu nesmie presahovať 70 % a prednostne by mala byť 60 %. Teplota v budovách pre nandu by mala byť udržiavaná na 10 – 15 °C. Ak je perie suché, možno akceptovať teploty do + 5 °C.

Šírka dverí budovy alebo otvoru úkrytu nesmie byť menšia ako 0,20 m na zviera s minimom 1,50 m.

Úkryt musí byť uzatvorený z troch strán a vybavený uzatváracím systémom štvrtej strany, umožňujúcim izoláciu samca.

Ploty musia mať najmenšiu výšku 1,50 m pre mladé nandu a 1,70 m pre dospelé zvieratá.

V každom výbehu sa musí rátať so zariadením na pieskový kúpeľ.

Všetky nandu staršie ako päť dní musia mať k dispozícii drobný štrk. Dodávanie štrku, predovšetkým pri mláďatách, sa musí vykonávať opatrne, aby sa zabránilo zlomeninám pri pošmyknutí. Osobitnú pozornosť treba venovať rozmeru štrkových kameňov, ktoré by sa mali rovnať polovici veľkosti nechta na prste zvieráťa.

**Príloha č. 10
k vyhláške č. 230/1998 Z. z.****RYBY****Optimálne fyzikálno-chemické parametre vody z hľadiska chovu rýb**

	Kaprovité ryby	Lososovité ryby
Teplota [°C]	18 - 26	8 - 16
pH	6,5 - 8,5	6,5 - 8,5 ¹⁾
Voľný amoniak NH ₃ [mg/l]	do 0,05	do 0,0125
Konc. O ₂ [mg/l]	6 - 8	8 - 12
BSK ₅ ²⁾ [mg O ₂ /l]	8 - 15	do 5 mg O ₂ /l
CHSK Mn ³⁾ [mg O ₂ /l]	20 - 30	do 10

¹⁾ pH - Poškodenie a úhyn rýb možno pozorovať pri lososovitých rybách - hlavne pstruh potočný, pstruh dúhový, pri pH nad 9,2 a pod 4,8 - a pri kaprovitých rybách (najmä kapor a lieň) pri pH nad 10,8 a pod 5,0. Lososovité ryby sú v porovnaní s kaprovitými rybami citlivejšie na vysoké pH a odolnejšie proti pôsobeniu nízkeho pH.

²⁾ BSK₅ - Biologická spotreba kyslíka.

³⁾ CHSK - Chemická spotreba kyslíka.